

Reizen en trekken in den goeden, ouden tijd. — Exotische Dieren. — Ostia, de zeehaven van het oude Rome.
De electriche stoel in de Amerikaansche gevangnissen. — De nieuwe R.-K. Landbouwschool te Breda.

No. 28

(2)

10 Jan.
1923.

PER NUMMER

20 CENT.

VOOR WEEK-

ABONNÉ'S.

17½ CENT.

Panorama

GEÏLLUSTREERD WEEKBLAD

A. W. SIJTHOFF'S UITGEVERS MAATSCHAPPIJ LEIDEN

PRIJS
PER
KWARTAAL

f 2.25

FRANCO

PER POST

f 2.50

EEN GOUDEN JUBILEUM.

De heer J. Schwartz, Directeur der N. V. Bierbrouwerij en Azijnmakerij „De Gekroonde Valk” te Amsterdam, herdacht 6 Januari l.l. den dag, waarop hij vóór vijftig jaar aan deze zaak verbonden werd.

Naar aanleiding hiervan brengen wij hierboven *links* het portret van den jubilaris en *rechts* een tijdens de receptie op Zaterdag l.l. gemaakte foto.

De 132 jaar bestaande brouwerij „De Gekroonde Valk” in vogelvlucht.

REIZEN EN TREKKEN IN DEN GOEDEN OUDEN TIJD

Juffrouw, mag ik een kaartje 2e klas Parijs, enkele reis, D-trein van U hebben?

De heer, die aan het loket van een of ander station deze zeer alledaagsche transactie met de desbetreffende spoorwegmaatschappij afsluit, betaalt zijn biljet, steekt een cigarette op, slentert naar het perron, en vijf minuten later zit hij in een gemakkelijk coupé-tje van den trein, die hem in eenige uren naar de hoofdstad van Frankrijk voert, terwijl hij onderweg in den wagen kan lunchen, dineeren, slapen, lezen, precies alsof hij tehuis was, ja beter!

De man heeft blijkbaar geen al te groote haast gehad; anders ware hij met een vliegtuig der K. L. M. vertrokken, dat hem in de helft van den tijd ter plaatse van bestemming had afgeleverd.

Met een goedgevulde beurs, open credietbrief, en een handkoffertje, trekt men op deze wijze de geheele beschaafde wereld door. Wie het zich nog gemakkelijker wil maken wendt zich tot een reisbureau, dat schier automatisch voor alles zorgt en den reiziger van alle besognes ontheft.

Zoo gaat het thans. Doch evenals alles in de wereld, heeft ook het reizen en trekken zijn voorgeschiedenis gehad en wij willen trachten onze lezers eenige oogenblikken aangenaam bezig te houden met een en ander uit die geschiedenis mede te deelen.

Gereisd hebben de menschen eigenlijk altijd; maar het was er naarl Echt gereisd hebben ze pas sedert de spoorwegen, stoombooten, auto's en fietsen en vliegtuigen zijn ontstaan.

Gereisd, d. w. z. zich voortbewogen te voet, te paard of in 'n wagen of schip — hebben de oudste volken reeds. De Egyptenaren, althans de oppersten onder hen, waren verwoede toeristen en de Grieken en Romeinen waren niet wars van zich te verplaatsen. Maar het reizen bracht voor den doorsnee-mensch tal van ongeriefelijkheden mede, die slechts weinigen zich getroostten, zoodat verreweg de meesten nooit hun stad, laat staan hun land verlieten. Dit heeft eeuwen en eeuwen zoo geduurd, totdat er onder de regering van energieke vorsten hier en daar wegen werden aangelegd tusschen grootere centra; wegen, die eenigermate berijdbaar waren voor den wagen, speciaal den ossenwagen; want het paard was nog niet overal inheemsch en werd overigens te edel geacht om het als trekdiër te gebruiken.

Natuurlijk lieten die wegen, uit het oogpunt van ons modern verkeer bezien, zowat alles te wenschen; vermoedelijk zou één onzer lichtste vrachtauto's op een enkelen tocht het totale wegensysteem van anno-zóóveel- en sóóveel, hebben 't onderste boven gereden!

Of men nu zeggen moet: „er werd niet gereisd, dus er waren geen wegen”; of: „er bestonden geen wegen, dus werd er niet gereisd”, willen we in het midden laten; liever slaan we die ledige periode over, om te geraken tot de middel-euwen, waarin we werkelijk sporen van reizen en trekken ontmoeten, zij het dan ook in de meest kommerlijke omstandigheden. Waar wij tegenwoordig kalm en opgeruimd ons uitstapje langs den Rijn, door Zevengebte en Harz maken, zonder gevaren te duchten, daar verhieven zich eertijds de trotsche rookkasteelen, waarvan we nu nog de ruïnen bewonderen. Zoo'n kasteelheer was niet „voor de poes” en ontzag zich niet om alles wat zijn burcht passeerde, hetzij landman, priester, koopman of soldaat, aan te vallen en te berooven.

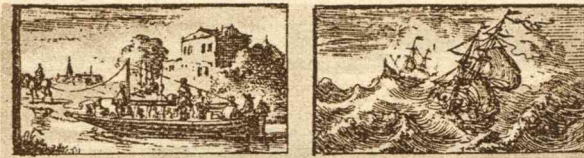
Wie dan ook in die tijden een reis van eenige uitgestrektheid wilde maken, moest zich wel voorzien van een gewapend geleide, zelfs in ons eigen betreffelijk veilige landje. In 1432 zond de vroedschap van Leiden twee boden met een groot bedrag aan geld naar Brugge, doch gaf voor alle zekerheid eenige flinke, sterk bewapende ruiters mede. Men kon nooit weten!

Onveiligheid op reis was eigenlijk iets, dat van zelf sprak; men had er even goed rekening mede te houden als tegenwoordig bijvoorbeeld met de vertrekuren der treinen in het spoorboekje.

Van spoorboekjes gesproken, in 1689 verscheen er reeds een soort Baedeker, uitgegeven bij Jan ten Hoorn, onder den titel van *Reysboek door de Vereenigde Nederlanden en derselver aangrenzende Landschappen en Koninckrycken*.

De schrik voor rampspoed en ongeval zat er toentertijd nog zóó in, dat dit boekje begint met een gebed voor reysende lieden, dat aldus aanvangt: „Heylige Vader, geleydt en voert mij nader op deze reyse door de bescherming uwer lieve Engelen, dat ik seecker zij voor moordenaers ende Rovers, voor giftige lucht en quade siekten”; en de reiziger wordt voorts gewaarschuwd zich in acht te nemen „voor valsche speelders, Roovers, Dieven en ander geboefte”.

Eene zeer „voorspoedige” reis werd in de maand September 1564 gemaakt door een paar heeren, die van Oudewater naar Brussel, vice versa togen. Voor 6 stuivers bracht de wagen van den molenaar ze naar Schoonhoven, alwaar ze zichzelf en den voerman onthaalden, wat op 4 duiten te staan kwam. Daarna wandelden zij door de stad naar het Lekker Veer, hun bagage toevertrouwende aan een paar gediensstigen, die à raison van 2 duiten het vrachtje naar het

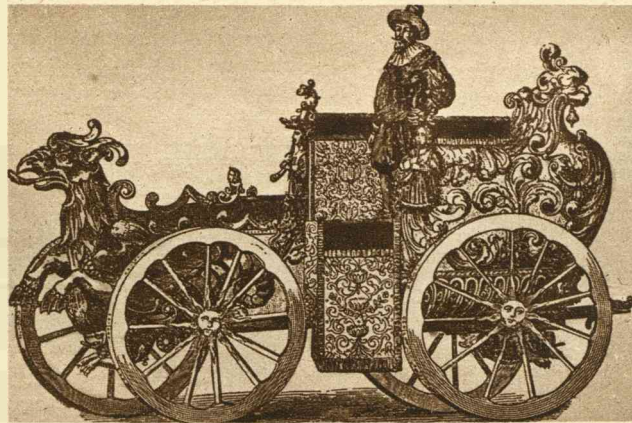

REYS-BOEK.
Door de Vereenigde Nederlande en Derselver
aen Grensede Landschappen en Koninckrycken

Amsterdam. Bij Jan ten Hoorn. Boekverkooper.
Een „Baedeker” uit de oude doos.
(Links-boven: een trekschuit).

veer droegen; doch alvorens ze zoo ver waren, moesten ze eerst nog in de gauwigheid ½ duit per hoofd dijkgeld betalen, terwijl het óvervaren per persoon 2 duiten kostte, plus 1 duit voor de bagage. Nu huurden ze tot Papendrecht een schuit voor 12 stuivers, ongerekend het bruggeld à 1 duit. Te Papendrecht moest de beurs weer voor den dag komen voor

Johan Hautsch's zelfbewegende krachtwagen.

1 duit dijkgeld en 1 oortje voor den kruier. Voor het traject per scuyt Papendrecht—Oudenbosch werd de enorme som van 18 stuivers gevraagd; daar de vrienden dit wat overdreven vonden, voeren ze slechts tot Nieuwenbosch, pakten daar hun boeltje bijeen en wandelden, om de stijfheid een beetje uit de beenen te krijgen, verder naar Oudenbosch.

Voor de variatie trokken ze nu verder per wagen door Brabant, tot Antwerpen voor 15 stuivers, van daar tot Mechelen voor 8 st. en verder tot Brussel voor 8 st. De reis had toen 3 dagen geduurd en de lui vonden dat toen heel voorspoedig; reden waarom ze op den terugtocht nog wat minder haast maakten, hier en daar wat langer aanlegden en ten slotte welgemoed en zeer voldaan in hun woonplaats arriveerden; de zevendaagsche reis had toen voor de twee personen samen de kapitale som van 6 gulden 10½ stuiver gekost; alles inbegrepen.

Men kan dit uitstapje beschouwen als het type der reizen van dien tijd.

Docht het ging ook wel eens minder gemoedelijk; vooral aan gene zijde onzer grenzen, waar ook de wegen vaak allermiserabelst waren.

Een wakker burger der gemeente Gmünd in Schwabenland wilde in 1721 met vrouw en dienstmaagd een tochtje maken naar Elwangen, een afstand, dien men tegenwoordig per spoor in een goed half uurtje aflegt.

Als vervoermiddel kwam de man op de onzalige gedachte om een paardenwagen te nemen en volbracht hiermede de reis in drie volle dagen, nadat hij achtereenvolgens eenige malen met zijn kar was omgevallen, tweemaal wegens andere ongelukken had moeten overnachten en ter plaatse van bestemming aankwam met een voerman, die de pols, de meid die haar arm gebroken had, een nieuw paard, daar het eerste was verongelukt, en een wagen waaraan niet veel meer heel was gebleven.

Intusschen waren de wegen hier en daar wel begaanbaar en zelfs berijdbaar; doch daar moesten de bekrompen burgers der kleinere stadjes niets van hebben; zij achtten het in hun belang dat de wegen zoo slecht mogelijk onderhouden werden, opdat het verkeer tot veel ongelukken aanleiding zou geven. En al die ongevallen, wagen-, as- en beenbreuken noopten de reizigers dan tot een langer oponthoud in het stadje, waardoor herbergiers, wondhealers, wagenmakers en andere gildebreders weer eens iets te verdienen hadden!

Wie ten tijde van Napoleon een betrekkelijk kleinen afstand, bv. den Haag—Brussel, of Parijs—Straatsburg had af te leggen, kon er op rekenen hiervoor een dag of vijf, zes noodig te hebben en nam dan ook bagage mée alsof hij een reis naar den Oost ging aanvaarden. Een groote lederen koffer, die op het dak van den reiswagen kon worden geplaatst. Voorts beddelakens, slopen, dekens en een kussen om in den wagen op te gaan zitten; verder de noodige medicamenten, pleisters en verbandmiddelen, alsmede 'n fleschje met kajapoet- en andere oliën tegen het ongedierte.

Eenmaal in het „hotel” gearriveerd zijnde, verschoof de reiziger zijn bed om er de kamerdeur mede te barricadeeren, welke deur hij daarenboven nog extra voorzag van een hangslot; stak het licht aan dat den ganschen nacht moest blijven branden en legde — louter voor de aardigheid natuurlijk! — een paar geladen pistolen op zijn nachttafel neer. Wèl te ruste!

We noemden zoeven het woord „hotel”; doch men zal wel begrijpen dat zelfs de beste „logementen” van vroeger niet in de verste verte te vergelijken waren met onze hotels met duizend kamers, lift, recreatiezalen, baden en alle verdere luxe!

Eeuwen lang is de trekschuit het geijkte vervoermiddel in ons aan rivieren en kanalen zoo rijke landje geweest.

Zoo'n trekschuit was, op den keper beschouwd, volstrekt nog niet zoo een slechte reisgelegenheid en verre te verkiezen boven de hotsende reiswagens.

Het jagertje op z'n vluggen knol gezeten, trok de schuit aan het lijntje voort en hield er een redelijk gangetje in; bij elke brug — en er waren er vele! — moest ómgelegd, bij elk gehucht áangelegd worden en toch slaagde de schipper er meestal in om zonder noemenswaardige vertraging, het eindpunt te bereiken.

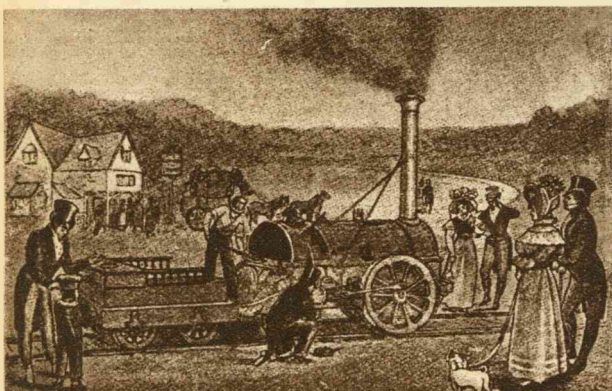
In den zomer was het varen in zoo'n schuit niet onaangenaam, maar 's winters, en dan 's avonds vooral, was het een kwaad ding. Het licht van de druipende vetkaarsen en de walmende oliepit die om de sóóveel minuten met een z. g. snuiter moesten worden gesnoten, d. i. van de verkoolde pit ontdaan, noodde meer tot slapen dan tot werken of lezen uit en in den regel was het gezelschap in de nachtschuit, die 's avonds om elf uur vertrok, dan ook niet bijzonder luidruchtig.

Tot diep in de 19e eeuw heeft ze zich staande — of liever drijvende — gehouden, die eerbiedwaardige bark, en het is nog niet zoo heel lang geleden dat onze beurtschippers hun vurige trekpaardjes door motoren hebben vervangen.

Onze fietsen en auto's hebben in vroegere eeuwen herhaaldelijk voorloepers gehad in den vorm van zelfvoortbewegende wagens.

Een van de merkwaardigste van deze voertuigen was die, welke door den Neurenberger Johann Hautsch in 1649 in 't openbaar werd gedemonstreerd. Het was een soort automobiel, doch door menschenkracht gedreven — wanneer die inwendig zittend, door middel van kruk-, as en tandrad de wielen in beweging brachten. Het succes van Hautsch was overweldigend; hij verkocht zijn mooien wagen — zie illustratie — aan den kroonprins van Zweden en later nog enkele wagens aan andere aanzienlijke personen. Doch noch uit zijne uitvinding, noch uit die zijner talrijke navolgers is iets blijvends gegroeid.

Dit was der 20 eeuw voorbehouden, met hare subtiele combinaties van staaldraad en magneet-ontsteking, turbines en electriciteit.

De eerste spoorwagen die den 27sten September 1825 van Stockton naar Darlington reed.

Een huwelijksreis in den pruijken tijd.

Ons bestek laat niet toe, naar wensch uit te weiden over de talrijke soorten van reis- en postwagens, die eeuwen lang het vervoer hebben gaande gehouden.

In de zeventiende eeuw bestond er tusschen vele plaatsen een geregelde postverbinding, ook voor reizigers geschikt en vreeselijk duur. Op Engeland voer een *pakketboot*, tweemaal per week. Naarmate de reisgelegenheden in ons land toenamen, verbeterden ook de *wegen*, alhoewel ze het meestal niet verder dan tot zandpaden brachten; de klinkerwegen zijn van later datum en ontstonden omstreeks de wisseling der 18e en 19e eeuw. Intusschen zijn er ook van ouderen datum: die tusschen den Haag en Delft was er reeds in 1682.

Aan al de reis-misère van eeuwen her kwam echter als bij tooverslag een einde toen spoor en stoomboot hun intrede in de wereld deden. Nadat reeds in 1825 een spoorwagen van Stockton naar Darlington was gereden, nam allerwegen de aanleg der spoorwegen toe. Lang heeft het geduurd, eer het net in onze streken eenigszins compleet was. Eerst in het voorjaar van 1845 had de feestelijke inwijding plaats van de lijn Amsterdam—Arnhem; in 1856 werd het traject Keulen geopend; in 1865 ontstond de lijn Arnhem—Zutphen en vele jaren later zijn nog kleinere lijnen aangelegd. Wat nog ontbrak heeft men aangevuld met stoomtrams; en in de laatste jaren zijn de elektrische trams aan de beurt.

En nu? Onze tijd staat in het teeken van 't Verkeer. Wij reizen en wij trekken per boot en per spoor, per fiets en per auto, per vliegmaschine en per onderzeeër en die alle wedijveren in snelheid en luxe.

Wie zal het winnen? Alle? Geen enkele? Zal er nog een nieuw en ongedacht vervoermiddel komen dat alle andere verdringt? Wie weet! Excelsior; hoe langer hoe harder! En dan? . . .

A. M. V. v. W.

DE DOODE, DIE RIEP . . .

Zij, die weten waarvan de ziel gemaakt is en waar de grenzen van het mogelijke overschrijden worden, kunnen wellicht deze geschiedenis verklaren. Wat mij betreft: ik leef reeds sinds zoo langen tijd in Indië dat ik heel goed weet dat het het beste is om niets te weten, en ik kan dan ook niet anders doen dan de geschiedenis verhalen zooals zij gebeurd is.

Durmoise was onze burgemeester te Meridki, en wij noemden hem den marmot, omdat het een klein, dik, slaperig mannetje was. Hij was een goede dokter, en hij twistte nooit met iemand, zelfs niet met onzen onder-commissaris, die de manieren van een soldaat en den tact van een paard had. Hij huwde een jong meisje even dik als

ISABELLA VAN SPANJE.

Naar de schilderij van P. P. RUBENS.

[Weenen]

[Gemäldegalerie.]

hij en uiterlijk even sufferig. Het was een zekere juffrouw Hillardyce, een dochter van „squash” Hillardyce des Berars, die per abuis de dochter van zijn chef trouwde. Maar dat is een andere geschiedenis.

De wittebroodsweken in Indië duren zelden langer dan een week; maar er is niets wat u verhindert ze te verlengen tot meer dan twee of drie jaar. Indië is een paradijs voor

gehuwde menschen die in elkander opgaan. Zij kunnen geheel en al op zichzelf leven en behoeven niet de minste onaangenaamheid te ondergaan — precies zooals mijnheer en Mevrouw Marmot deden.

Deze twee menschjes trokken zich uit de wereld terug toen zij getrouwd waren en werden zeer gelukkig. Natuurlijk hadden zij bij sommige gelegenheden een diner te geven, maar zij maakten daar geen enkelen vriend mee, en het leven in ons plaatsje ging zijn gang en men vergat hen; men bepaalde zich ertoe nu en dan eens te zeggen dat Durmoise een bovenste beste kerel was, hoewel een beetje vervelend. Een burgerdokter die nooit twist, is een zeldzaamheid en wordt als zoodanig gewaardeerd.

Weinig menschen kunnen zich veroorloven Robinson Crusoe te spelen in welk land dan ook — maar minder dan waar ook in Indië, waar men maar heel zelden buiten is en waar iedereen de ellebogen van zijn buurman moet voelen. Durmoise had ongelijk met zich gedurende een heel jaar lang uit de wereld te verbannen, en hij ontdekte zijn vergissing toen er midden in den winter een typhus-epidemie in ons plaatsje uitbrak en zijn vrouw werd aangetast. Het was een zeer verlegen mannetje en hij verloor vijf kostbare dagen voor hij er zich rekenschap van gaf dat het meer dan een gewone koorts was die Mevrouw Durmoise had aangegrepen, en nog weer drie dagen gingen voorbij voor hij zich bij mevrouw Shute, de vrouw van den ingenieur, durfde vervoegen en bescheiden mededeelde wat er bij hem gebeurd was. Bijna iedere familie in Indië weet, dat dokters bijna nutteloos zijn bij een typhus-epidemie. Het is tusschen de zieken-oppassers en den dood dat de slag geleverd wordt, minuut voor minuut en pas voor pas.

Mevrouw Shute gaf Durmoise bijna een klap in zijn gezicht om hem te straffen voor wat zij noemde zijn misdadig uitstel, en zij ging direct op weg om voor de arme vrouw te zorgen. Wij hadden dien winter zes typhus-gevallen in ons plaatsje en daar het gemiddelde sterftecijfer ongeveer één op de vijf ziektegevallen is, waren wij er voor ons zelf zeker van, dat wij iemand verliezen moesten. Maar iedereen deed zijn best. De vrouwen waakten des nachts bij de vrouwen, en de mannen hielden zich ijverig bezig met de door de ziekte aangetaste vrijgezellen, en wij worstelden met die typhus-gevallen gedurende zes en vijftig dagen en wij haalden onze zieken triomfantelijk terug uit de vallei des doods.

Maar juist op het oogenblik waarop wij geloofden dat alles geëindigd was en waarop wij ons voornamen een bal te geven om de overwinning te vieren, werd de kleine mevrouw Durmoise opnieuw aangetast en stierf binnen een week, en het

HET IJSVERMAAK.

Naar de schilderij van J. GRIFFIER den Oude.

[Braunschweig]

[Gemäldegalerie.]

heele plaatsje ging mee ter begrafenis. Durmoise viel snikend ineén aan den rand van het graf en men moest hem wegbrengen.

Na den dood van zijn vrouw sloot Durmoise zich in zijn woning op en weigerde zich te laten troosten. Hij deed zijn plicht nauwgezet, maar wij allen voelden dat het noodig was, dat hij verlof nam en zijn collega's van den geneeskundigen dienst zeiden het hem onomwonden. Durmoise was zeer dankbaar voor dezen raad — hij toonde zich in die dagen voor de minste attentie reeds dankbaar — en hij vertrok naar Chini om een kleine voetreis te maken. Chini ligt ongeveer twintig dagmarschen van Simla verwijderd, en het landschap is uitstekend geschikt voor lieden die niet al te goed ter been zijn. Men gaat door groote en rustige wouden, langs hooge en rustige rotswanden en over groote, golvende groene vlakten.

De kleine Durmoise werd dus naar Chini gezonden, om zijn leed te lenigen met een groot model camera en een jachtgeweer. Hij nam ook een bediende mee, waaraan hij heelemaal geen gebrek had, maar hij deed het omdat die man vroeger de geliefkoosde bediende van zijn vrouw was geweest. Het was een huichelaar en een dief, maar Durmoise vertrouwde zich heelemaal aan hem toe.

Op den terugweg van Chini maakte Durmoise een uitstapje naar den kant van Bagi. Lieden, die veel gereisd hebben, beweren dat de wandeling van Kotegark naar Bagi een der mooisten ter wereld is. Men gaat door sombere en vochtige bosschen en men komt plotseling uit aan een rij heuvels, bedekt met een weelderigen plantengroei, temidden van pikzwarte rotsen. De dák-bungalow ¹⁾ is naar alle windstreken open en het is er vreeselijk koud. Er gaan maar weinig menschen naar Bagi. En het is misschien juist daarom dat Durmoise erheen ging. Des avonds om zeven uur maakte hij halt, en zijn drager daalde de helling af in de richting van de stad teneinde koelies te huren voor den tocht van den volgenden dag. De zon was ondergegaan en de nachtwind begon te zuchten langs de rotsen. Durmoise leunde tegen de balustrade der veranda om de terugkomst van zijn bediende

DE HEER HJERTBERG (x),

de Zweedsche trainer, die is aangesteld als trainer bij de Nederlandsche Athletiek-Unie. Deze foto werd genomen bij de aankomst van den heer Hjertberg te Amsterdam.

zijn neus stroomde en zijn gezicht loodgrijs zag. Daarna stootte hij uit: „Ik heb de memsahib ²⁾ gezien! Ik heb de memsahib gezien!”

„Waar?” vroeg Durmoise.

„Daar, heelemaal beneden. Zij liep op den weg die naar het dorp gaat. Zij droeg een blauw kleed, en zij had haar voile opgeslagen en zij zei: „Ram Dass, groet den sahib ³⁾ van mij en zeg hem dat ik mij de volgende maand weer bij hem zal voegen te Nuddea.” Toen ben ik hard weggevoerd, want ik was bang.”

Wat Durmoise zei of deed, weet ik niet. Ram Dass beweert dat hij niets zei, maar dat hij dien geheelen kouden nacht op de veranda bleef heen- en weerloopen, wachtend totdat de Memsahib den heuvel zou bestijgen, en zijn armen naar de duisternis uitstrekking als een geesteszieke. Maar de Memsahib kwam niet, en den volgenden dag trok hij naar Simla, ieder uur zijn knecht een reeks vragen doend.

Alles wat Ram Dass kon zeggen was dat hij Mevrouw Durmoise ontmoet had; dat zij haar voile had opgeslagen en dat zij de boodschap had gegeven, die hij trouw aan Durmoise had overgebracht.

Ziedaar wat Ram Dass beweerde, en hij week geen haar af van hetgeen hij gezegd had. Hij wist niet, waar Nuddea was, kende niemand te Nuddea en hij zou zeker nooit naar Nuddea gaan, zelfs al verdubbelde men zijn loon.

Nuddea ligt in Bengalen en heeft niets uitstaande met een dokter, die zijn practijk in Punjab heeft. Dat ligt meer dan twaalfhonderd mijlen ten Zuiden van Meridki.

Durmoise passeerde Simla zonder er zich een oogenblik op te houden en hij keerde naar Meridki terug om er zijn collega af te lossen die zijn plaats had vervuld gedurende den tijd dat hij afwezig was. Hij moest verschillende dingen met hem uitzoeken betreffende de apotheek, en hij moest nota nemen van verscheidene nieuwe orders van den hoofddokter; en dat was zooveel, dat er een heele dag mee gemoeid was. Des avonds vertelde Durmoise aan zijn plaatsvervan-

¹⁾ Een soort herberg, vroeger geëxploiteerd door het gouvernement.
²⁾ Memsahib = Mevrouw, meesters.
³⁾ Sahib = Mijnheer, mees er.

genden collega, met wien hij al sinds zijn jeugd bevriend was, hetgeen er te Bagi gebeurd was; en de andere antwoordde, dat Ram Dass even goed Fucicosin had kunnen kiezen, terwijl hij daar was.

Juist op dit oogenblik werd er een telegram binnengebracht dat van Simla kwam: het was een bevel aan Durmoise zijn plaatsvervanger te Meridki te laten en zich onverwijld naar Nuddea te begeven voor bijzondere dienst. Te Nuddea was een kwaadaardige cholera-epidemie uitgebroken, en het gouvernement van Bengalen, dat dokters te kort kwam, had een geneesheer te Punjab geleend.

Durmoise wierp het telegram op de tafel en zei: „Nou?” De ander zei niets. Het was alles wat hij zeggen kon.

Toen herinnerde hij zich dat Durmoise Simla was gepasseerd toen hij van Bagi terugkwam, en dat hij misschien op de hoogte was geweest van het nieuws van zijn overplaatsing, die werd voorbereid.

Hij trachtte die vraag te formuleeren en hij liet wat van zijn twijfel doorschemeren, maar Durmoise antwoordde: „als ik dat gewild had, dan zou ik nooit van Chini zijn teruggekomen. Ik jaagde daar. Ik zou liever blijven leven, want ik heb nog te werken . . . Maar ik zal niet tegenstreven . . .”

De ander boog zijn hoofd en in de schemering hielp hij Durmoise weer zijn koffers pakken, die nog open stonden. Ram Dass kwam binnen met de lampen.

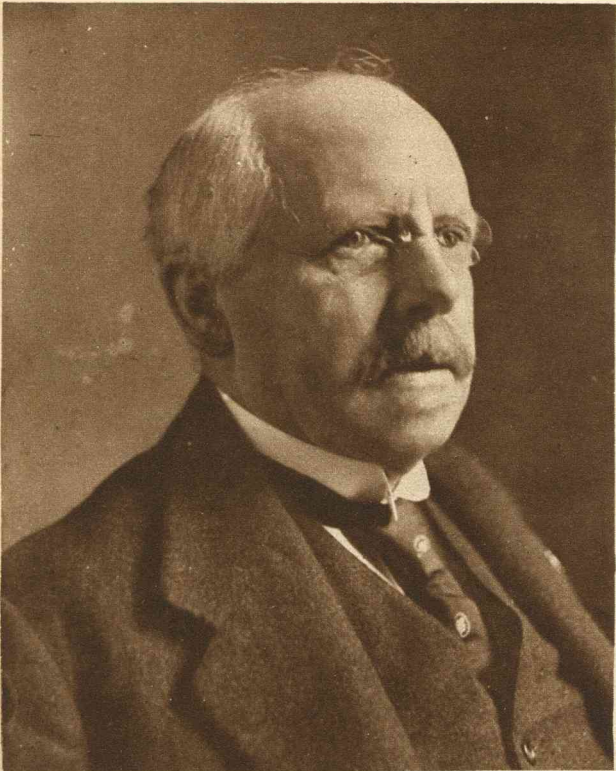
„Waar gaat de Sahib heen?” vroeg hij.

„Naar Nuddea,” zei Durmoise bijna klankloos.

Ram Dass drukte zijn nagels in de knieën en de laarzen van Durmoise en smeekte hem niet weg te gaan. Ram Dass huilde en schreeuwde totdat men hem buiten de deur zette. Toen maakte hij een pakje van alles wat hem toebehoorde en kwam terug om een getuigschrift te vragen. Hij kon niet naar Nuddea gaan om er zijn Sahib te zien sterven . . .

Durmoise betaalde hem zijn loon en ging heel alleen naar Nuddea, terwijl de andere dokter hem goedendag zei als aan iemand die ter dood veroordeeld is.

Elf dagen daarna werd hij met zijn Memsahib hereenigd; en het gouvernement van Bengalen moest een nieuwen

D. E. C. KNUTTTEL.

De heer D. E. C. Knuttel te 's-Gravenhage is afgetreden als Rijkbouwmeester, tweede district. Dertig jaren heeft hij deze functie waargenomen.

af te wachten. De man kwam bijna direct terug, nadat hij verdwenen was, en hij was zoo van streek, dat Durmoise dacht dat hij een beer ontmoet had. Maar het was niet de aanwezigheid van een beer die zijn angst verklaarde. Hij liep in één ren naar de veranda en viel neer, terwijl het bloed uit

E. A. ALINGS.

De heer E. A. Alings, geb. 19 Dec. 1857, begon zijn loopbaan bij de Post op den 15den Mei 1875, toen hij als klerk 2de kl. te 's-Gravenhage in dienst trad. Den 1sten Jan. 1878 werd hij als telegrafist te Amsterdam aangesteld en, na vervolgens eenige malen van standplaats te hebben gewisseld, trad hij 16 Aug. 1906 te Naarden als Directeur van 't Post- en Telegraafkantoor in functie. Den 1sten Jan. 1923 trad hij eervol met pensioen uit den dienst. Gedurende de 16 jaren van zijn verblijf aldaar, heeft hij zich zowel bij zijn personeel als bij de burgerij buitengewoon bemind weten te maken

dokter leenen om tegen deze epidemie te Nuddea te worstelen. Het stoffelijk overschot van Durmoise rust in de dák-bungalow te Chooxdanga. (Vrij naar: R. Kipling).

HET JUBILEUM VAN „ALCMARIA VICTRIX”.

Den 1sten Januari was het 25 jaar geleden dat de Alkmaarsche Voetbalclub „Alcmaria Victrix” werd opgericht. Wij geven hierboven een foto genomen tijdens de in hotel „De Toelast” gehouden receptie.

HET AFSCHIED VAN DEN BURGEMEESTER VAN WAGENINGEN.

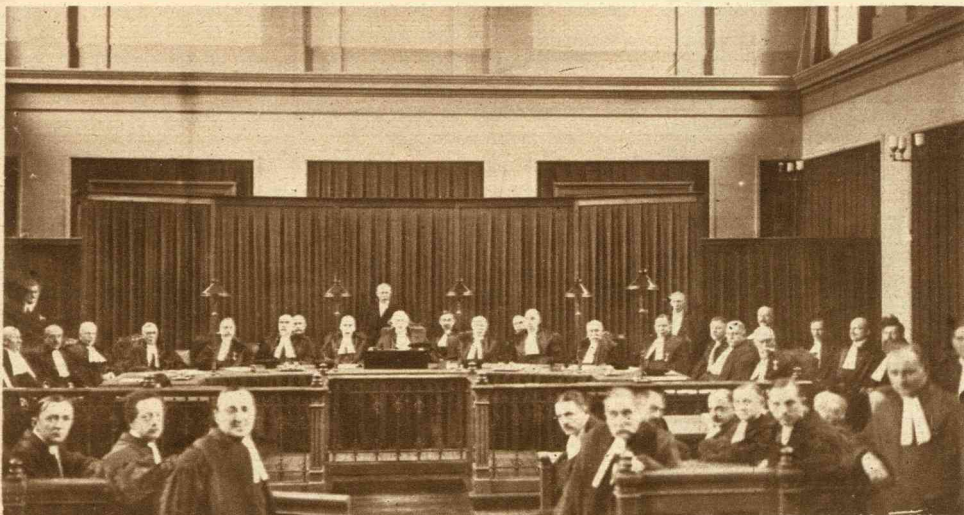
De vorige week nam Mr. Hesselink v. Suchtelen afscheid als burgemeester der gemeente Wageningen, welke functie hij dertig jaar bekleedde. Onze foto werd genomen tijdens de afscheidszitting van den raad.

UIT HET VOLLE LEVEN

H. F. C.—Oud-Internationals.

Van den te Haarlem gespeelden wedstrijd H. F. C.—Oud-Internationals, welke met 4-1 in het voordeel van H. F. C. eindigde, geven wij hierboven een drietal foto's.

Links: Het elftal der oud-internationals. *Midden:* Göbel doet een fraaien uitval. *Rechts:* Een spannend spel-moment.

De herziene Grondwet.

Verleden week vond in het Paleis van Justitie te Amsterdam de officieele afkondiging plaats der Grondwetherziening. — Onze foto werd tijdens deze plechtigheid genomen.

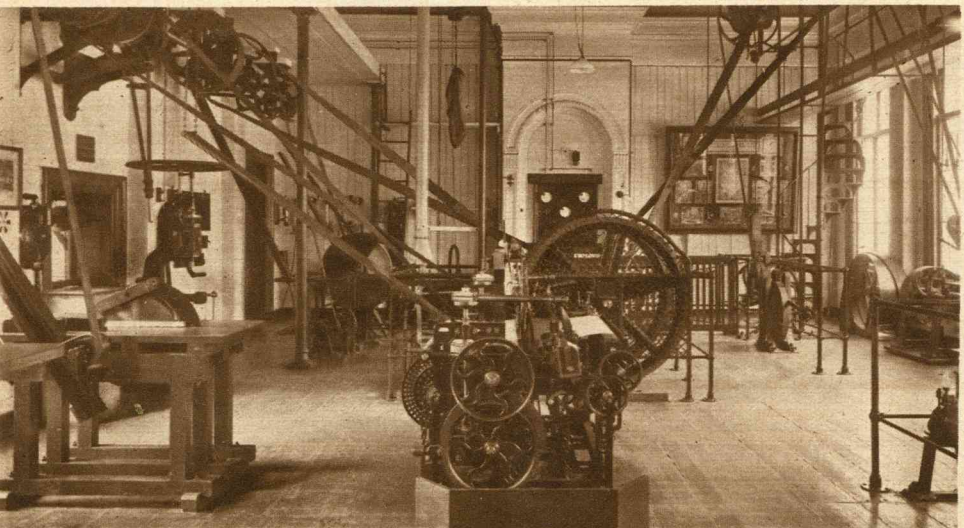
„Le taxi glorieux”.

Een der taxi's, die even voor den slag aan de Marne, fransche infanteristen van Parijs naar het meest bedreigde punt voerden, werd de vorige week in de „Invalides” te Parijs plechtig ondergebracht.

Het der igjar-g bestaan van het Veiligheidsmuseum te Amsterdam.

Het „Veiligheidsmuseum”, de nuttige particuliere instelling, die reeds zooveel deed voor de veiligheid en hygiëne in de werkplaatsen, bestaat dertig jaar. Ook voor het „Museum” zijn de tijden moeilijk: de regering vermindert haar subsidie in verband met de tijdsomstandigheden, zoodat nu meer dan ooit giften van particulieren welkom zijn.

Onze foto's geven *links:* een der zalen van het nieuwe museum. *Midden:* een deeg-machine die haar diensten weigert, indien de beschermende kap niet naar beneden is. *Rechts:* de heer H. W. de Hesse, die 29 jaar aan 't Museum verbonden is, en menige bezoeker aan zich verplichtte.

Het dertigjarig bestaan van het Veiligheidsmuseum te Amsterdam

Links: Intérieur en *rechts:* extérieur van het voormalige Veiligheidsmuseum aan den Groenenburgwal te Amsterdam.

DE DOODSKLOK

DOOR

ELISE WESSELINK-RUTGERS

en groot gezelschap was bijéén in het oude slot, dat Otto Randal van zijn oud-oom, den vorigen burchtheer, had geërfd.

— Het had geruimen tijd geduurd, vóór hij kennis kreeg van het hem tebeurtgevallen buitenkansje.

Hij was als jongmensch naar Amerika getrokken in de hoop, daar fortuin te zullen maken, maar Fortuna had hardnekkig geweigerd, hem haar lachend aangezicht toe te wenden en na verschillende ups en downs had hij zich tenslotte tevreden moeten stellen met een eenvoudig bestaan aan de uiterste grens van de beschaafde wereld.

Zijn ouders waren lang geleden gestorven, hij had geen zusters of broers, alle contact tusschen hem en zijn vroegere omgeving was in den loop der jaren verbroken geworden en zijn opsporing had den zaakgelastigde van den gestorven burchtheer heel wat hoofdbrekens gekost.

Otto Randal kon nauwelijks aan zijn geluk gelooven, toen hij vernam, dat de oud-oom, dien hij zich slechts vaag herinnerde, hem met voorbijgaan van nadere familieleden tot universeel erfgenaam had benoemd. Door zijn langdurige afwezigheid had hij niet 't minste vermoeden van de intrigues, de kuiperijen, de vleierijen en de lasterpraatjes van de op de erfenis beluste bloedverwanten, die den ouden heer hadden doen besluiten, alles, wat hij bezat, te leggen in een paar handen, die er zich nimmer begeerig naar hadden uitgestrekt.

Hij had zich naar het vaderland teruggespoed en bezit genomen van zijn eigendom, dat maandenlang zonder meester was gebleven; hij hield de weinige bedienden, die zijn oud-oom hadden verzorgd, voorloopig in dienst en genoot met wolle teugen van zijn plotseling verworven rijkdom.

Hij dwaalde rond door bosch en veld, hij doorsnuffelde het oude slot, dat vele interessante kunstvoorwerpen herbergde, hij reed paard en jaagde op zijn eigen terrein; hij genoot van de zachtheid van zijn bed, van zijn welverzorgde maaltijden en van het bediend worden, wat een volkomen nieuwe sensatie voor hem was.

Langzamerhand begon zijn eenzaamheid hem echter te drukken; om daaraan een einde te maken, bracht hij bezoeken aan de in den omtrek wonende families, die hun deuren wijd openden voor den rijken, ongetrouwden burchtheer, die bovendien een innemend mensch met democratische begrippen was.

Zijn uitnodigingen werden gaarne aanvaard en het oude slot, dat jarenlang in een toestand van half waken, half slapen had verkeerd, weergalmde opnieuw in alle hoeken van druk, vroolijk leven, als Otto Randal het eenigszins gemengde gezelschap, waarbij hij zich aangesloten had, om zich heen verzamelde.

Zijn nieuwe vrienden en vriendinnen merkten echter spoedig een groote verandering in hem op; zijn eerst zoo spontane vroolijkheid en levensblijheid schenen dood; in de plaats daarvoor was een geforceerde opgewektheid, die soms bijna tot luidruchtigheid oversloeg, gekomen. Midden in een geanimeerd gesprek kon hij plotseling met starre oogen voor zich uit zitten kijken; als iemand hem dan vroeg, wat hem scheelde, keek hij verschrikt op, alsof hij uit een droom ontwaakte; lachend verontschuldigde hij zich dan over zijn verstrooid-zijn, beloofde beterschap en begon op luiden toon de ééne of andere geschiedenis uit zijn Amerikaansche jaren te vertellen.

Hij scheen beziel te worden door een onrust, die hij trachtte te verdooven door afleiding van allerlei aard en dikwijls zat hij tot laat in den nacht te rooken en te drinken met een paar jachtkameraden, zonder zich echter ooit aan drank te buiten te gaan.

Dikwijls ook zwierf hij zoo lang in den omtrek rond, dat hij bij zijn thuiskomst van lichamelijke oververmoeidheid in slaap viel, waar hij zich nederzette; wie het ongeluk had, hem uit dien slaap te wekken, snauwde hij af op een wijze, die geheel in strijd was met zijn gewone vriendelijke welwillendheid, die dezelfde was voor gelijken en ondergeschikten.

Een bediende trad toe op den burchtheer en bood hem een visitekaartje aan.

„Waar is die mijnheer?” vroeg Otto Randal haastig. „Waar heb je hem gebracht?”

„In de ontvangkamer, mijnheer!”

Zich met een paar woorden bij zijn gasten verontschuldigd, snelde Otto Randal naar de ontvangkamer, waar hij zijn vroegeren schoolmakker, Robert Drent, wachtende vond.

„Robert!” riep hij verrukt uit. „Jij hier? Hoe heb je mij gevonden? Je bent weinig veranderd in al die lange jaren! Wat ben ik blij, dat ik je zie! Ik laat je niet meer los! Maar vertel dan toch eens, hoe je te weten bent gekomen . . . !”

„Je laat mij niet aan het woord komen!” glimlachte Robert Drent. „Ik vernam toevallig door één van de teleurgestelde bloedverwanten van je oom, dat jij al zijn hebben en houden hebt geërfd, dat je in het land teruggekomen bent en je hier gevestigd hebt! Aanvankelijk wilde ik mij beledigd gevoelen, omdat je mij totaal vergeten scheen te hebben, maar mijn oude vriendschap overwon mijn gepiqueerdheid en zoo besloot ik, de weken van mijn verlof bij je te gaan doorbrengen tenminste als je mij hebben wilt!”

„Als ik je hebben wil? Kerel, je komst is het grootste geluk, dat mij tebeurt kon vallen! Ga mee! Ik heb het huis vol gasten, vrienden en kennissen uit den omtrek, maar de avond is gelukkig gauw om; dan verdwijnen ze en hebben wij het rijk alleen. Een paar weken, zeg je? Dat is

niet lang genoeg, om elkaar al ons wedervaren van die lange jaren te kunnen vertellen!” —

„Otto,” vroeg Robert Drent een paar dagen later, toen hij met zijn gastheer in de bibliotheek zat, „wat scheelt je toch?”

„Mij?”

„Ja. Ik ben overtuigd, dat er iets niet in orde is met je gezondheid, of . . . of met je . . . !”

„Wat bedoel je toch?”

„Je bent onrustig!”

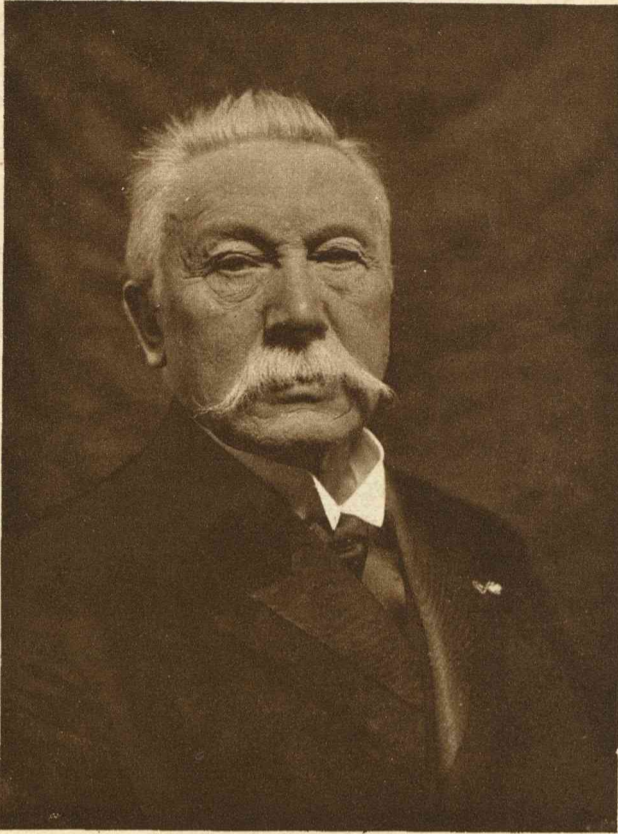
„Dat verbeeldt je je maar!”

„Mag ik ronduit zeggen, wat ik denk?”

„Natuurlijk!”

„Je maakt den indruk van iemand, die iets op zijn geweten heeft, die gekweld wordt door innerlijke onrust daarover.”

„Wat zou ik op mijn geweten hebben?”

Prof. Dr. J. POELS,

de eminente geleerde, buitengewoon hoogleraar te Leiden, trad 1 Januari l.l. af als directeur der Rijks Serum- en Vaccinatie-afdeling te Rotterdam, welke functie hij van de oprichting in Februari 1904 af, bekleed heeft. De internationale vermaardheid en de groote bloei der Serum-afdeling is zeker aan Prof. Poels te danken.

„Dat weet ik niet!”

„Ik ook niet!”

Beiden zwegden eenige oogenblikken; toen vervolgde Robert: „Ik dacht eerst, dat het zware, wisselvallige leven in Amerika je zenuwgestel mogelijk had aangepakt, maar nu ik je wat langer heb gadegeslagen, heb ik den indruk gekregen, dat je in een toestand van angst verkeert, angst voor een persoon of voor iets, dat gebeuren zal, al kan ik mij volstrekt niet voorstellen, wat dat zou kunnen zijn!”

Otto Randal keek zijn vriend strak aan, hij scheen in twijfel te verkeren, of hij hem in vertrouwen zou nemen, of liever zijn geheim voor zichzelf houden; plotseling barstte hij uit:

„Ja, ja, je hebt goed geraden! Ik leef in voortdurende angst, want de dood staat gereed, om mij met zijn begeerige klauwen aan te grijpen!”

„Otto, wat bezielt je? Ben je gek geworden?” bracht Robert Drent ontdaan uit.

„Nee, nee, ik ben niet gek!”

„Heb je je dan een vijand op den hals gehaald, wiens wraak je vreest?”

„Ik heb geen vijanden!”

„Maar spreek dan toch niet langer in raadselen! Zeg mij dan toch eindelijk, wat je bezielt!”

Otto sprong op, liep naar één der breede boekenkasten, kwam terug met een oud handschrift en duwde het Robert toe met de woorden:

„Lees dit eerst! Dan spreken we verder!”

Verwonderd nam Robert Drent de bijéengenaaide blaadjes papier aan.

Hij las, dat de burcht, waarin hij zich bevond, in het begin der middeleeuwen had toebehoord aan een oud-adellijk geslacht, waarvan de leden bekend stonden als ruwe, wreede en lichtzinnige menschen, die den schrik van den omtrek waren; hij las, dat de door hen bedreven euveldeeden legio waren, dat hun naam voldoende was, om hun onderhoorigen te doen sidderen van angst; hij las, dat de booze, wreede roofridders onveranderlijk een onnatuurlijken dood waren gestorven, dat de dood hun steeds werd aangekondigd door het geluid van een onzichtbare klok, die niemand ondanks de ijverigste nasporingen ooit had kunnen ontdekken, die in den volksmond den naam kreeg van de doodsklok der Barkley's, dat de klok gezwegen had, toen een nieuw en beter geslacht de burcht bewoende, dat zij zich echter weer hooren liet, als de burchtheer iemand was, die op zijn woeste voorvadersen geleek, dat de klok echter onvermijdelijk den dood van dengene voorspelde, die haar geluid vernam.

Na beëindiging van de zonderlinge lectuur blikte Robert zijn vriend aan en sprak:

„Een aardig sprookje, dat eeuwen geleden natuurlijk

gaarne werd geloofd; maar welk belang heeft dit verzinseltje in onzen nuchteren, modernen tijd en vooral, wat heb jij er mee te maken?”

„Ik heb het geluid van de doodsklok gehoord!”

„Onzin!”

„Ik verzeker het je! Tot driemaal toe heb ik een klok hooren luiden in mijn onmiddellijke nabijheid; het geluid kwam niet van een bepaalde plaats, het kwam uit de lucht om mij heen!”

„Waar gebeurde dat?” vroeg Robert Drent op den toon, waarop men tot een ziek, ontsteld kind spreekt.

„Eénmaal in mijn slaapkamer, midden in den nacht, éénmaal hier in de bibliotheek en éénmaal, toen ik in de gang liep, die naar den anderen vleugel van het gebouw voert. Begrijp je nu, dat mijn zenuwgestel in de war is geraakt? De dood is mij aangekondigd! Ik weet niet, waar of wanneer hij mij treffen zal! Hij loert mij van alle kanten aan! Ik ben geen lafaard! Ik heb ontelbare malen in gevaar verkeerd, zonder ook maar een oogenblik mijn kalmte te verliezen, maar dat waren tastbare gevaren, waartegen moed en kracht in het veld gebracht kunnen worden. Tegen geesten kan ik niet strijden! Ik geef het op!”

„Maar Otto, wees toch wijzer! Zelfs als dit oude verhaal waarheid bevatte, wat hadt jij dan nog met dat vervloekte geslacht te maken? Het slot heeft, zooals je mij zelf verteld hebt, een paar eeuwen leeg gestaan; zoowat driehonderd jaren geleden ging het aan een ander geslacht over, dat het geheel herstellen liet. Van die laatste familie stam jij misschien af, misschien ook niet en”

„Al je yedeneeren kan het feit, dat ik de doodsklok met mijn eigen ooren hoorde, niet teniet doen!”

„Je verbeelding heeft je parten gespeeld!”

„Tot driemaal toe?”

„Geloof je dan werkelijk aan geheimzinnige machten?”

„Vroeger niet, maar nu wel!”

„Ik wilde, dat ik”

Hij brak plotseling zijn woorden af.

In de stille bibliotheek klonk duidelijk klokgeluid op, dat niet van een bepaalde plaats kwam, maar in de lucht rondom de beide vrienden scheen te ontstaan; de doffe klanken waren zoo geheimzinnig, zoo spookachtig, dat Robert Drent ondanks zichzelf verbleekte en een rilling van vagen angst niet onderdrukken kon.

In Otto Randal's oogen flikkerde behalve ontzetting ook triomf, omdat zijn ongeloofvige vriend nu niet langer aan zijn waarnemingsvermogen zou kunnen twijfelen.

Het geluid van de doodsklok verstomde.

„Ben je nu overtuigd?” vroeg Otto zacht.

„Nee!” antwoordde Robert opspringend en met zijn vuist op de tafel slaand. „Nee en ik zal niet rusten, vóór ik den grappenmaker, die voor spookje speelt, heb ontmaskerd! Wees een man, Otto! Schud je kinderachtigen angst af en help mij!”

„Maar wat wil je? Waar wil je zoeken? Weet jij dan, waar het geluid ontstaat? Nee immers! Zie jij de klok, die mijn dood aankondigt? Ik zeg je, dat al je zoeken vergeefs zal zijn, dat tot mijn dood besloten is door machten, waarmede wij ons niet kunnen meten!”

Robert Drent liet zich niet overtuigen, ook niet, toen hij voor de tweede maal het geheimzinnige geluid had gehoord.

Hij maakte verschillende onderzoekingsstochten door het geheele slot van af den torentop tot in de keldergewelven, waarin eenmaal de slachtoffers van de roofridders hadden gezocht; hij lette nauwkeurig op al de bewoners; hij beklopte en betastte de wanden van alle kamers en na eenige dagen van ingespannen opmerkzaamheid had hij het geheim van de doodsklok tot oplossing gebracht.

In het oude slot waren luchtkokers aangebracht, die bij de verbouwing buiten gebruik werden gesteld; die kokers liepen langs verschillende kamers, waaraan zij eenmaal door in de muren aangebrachte roostertjes versche lucht hadden gegeven; die roostertjes waren door het later overgeplakte behang onzichtbaar geworden.

In een klein, weinig gebruikt kabinetje was echter nog een klep van het vroegere ventilatie-systeem onbedekt gebleven.

Op een van zijn voorzichtige speurtochten ontdekte Robert Drent, dat de oude huisknecht, die jarenlang bij den vorigen slotheer in dienst was geweest, dat kamertje binnensloop op een wijze, die op een kwaad vermoeden scheen te duiden.

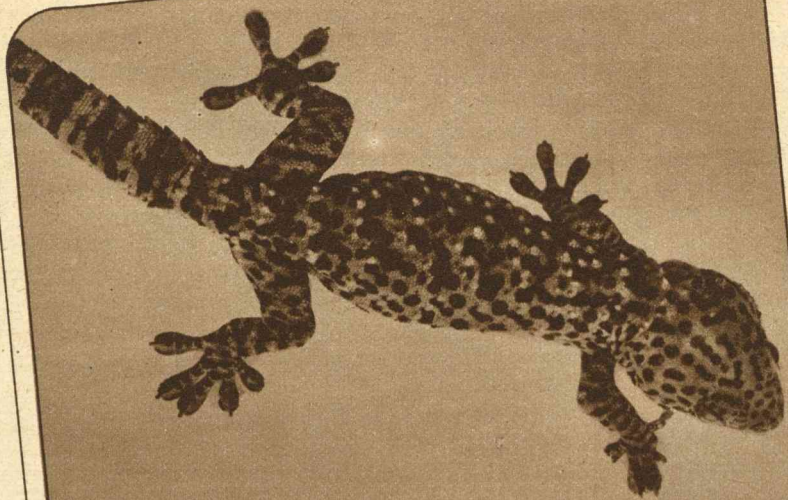
Een oogenblik later weerklonk het geheimzinnige geluid; op heeterdaad betrapt, bekende de man, dat hij door een bel in den luchtkoker te hangen het geklingel, dat door de holle buizen werd versterkt en overgebracht, had doen ontstaan.

Als reden gaf hij op, dat hij gehoopt had, den nieuwen slotbewoner door de doodsklok te verdrijven; het gemakkelijke leven vóór diens komst was hem en zijn vrouw buitengewoon goed bevallen. Aanvankelijk had Otto Randal hem weinig last gegeven, maar sinds hij bijna voortdurend een schare drukke, genotlievende gasten naar het slot lokte, had de oude dienaar gezonden op een middel, om hem te verdrijven, hopen, dan zijn lui leventje van slotbewaarder te zullen herkrijgen.

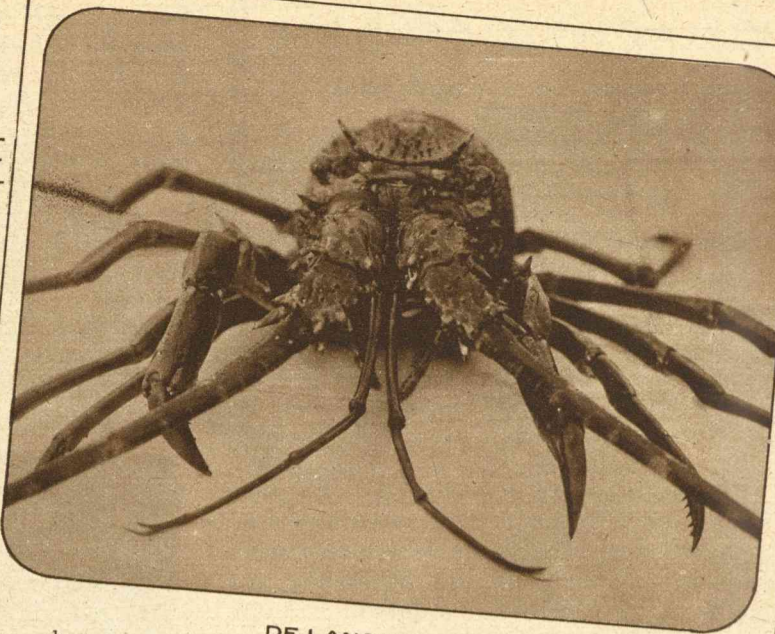
Van zijn vroegeren heer kende hij de geschiedenis van de doodsklok; hij had het oude handschrift zóó in de kast gezet, dat het terstond opvallen moest; hij hoopte, dat Otto Randal het lezen zou, wat ook inderdaad gebeurde.

De oude dienaar werd zonder genade aan den dijk gezet en met hem verdween de doodsklok der Barkley's voor goed uit het slot.

EXOTISCHE
DIEREN

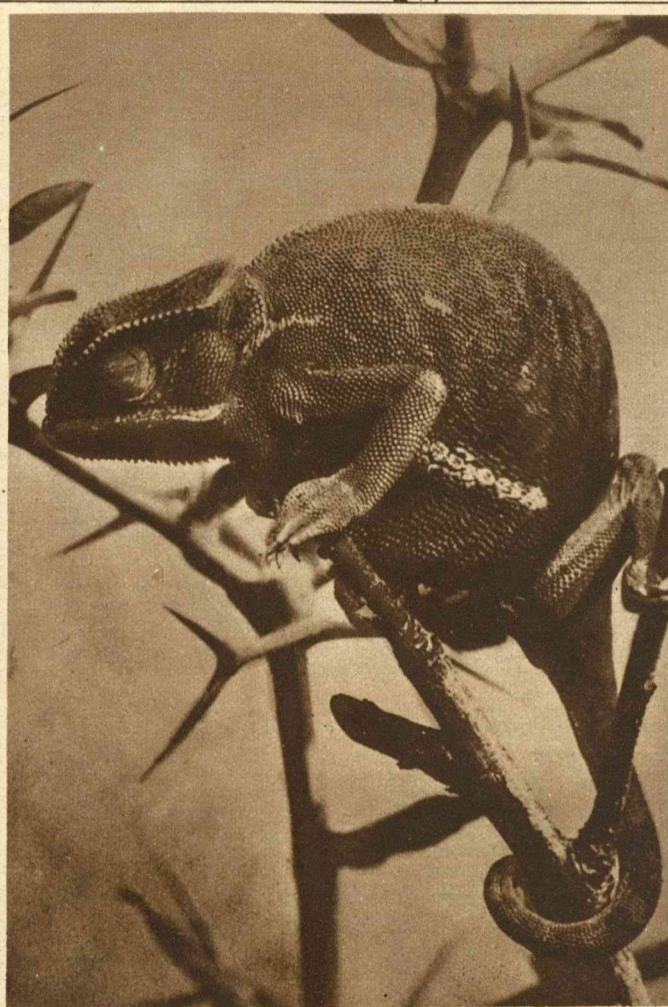
DE GECKO,
een soort hagedis, die veel op Java (N. O.-I.) voorkomt

DE LANGOESTE,
de grootste en smakelijkste kreeft der Middellandsche Zee

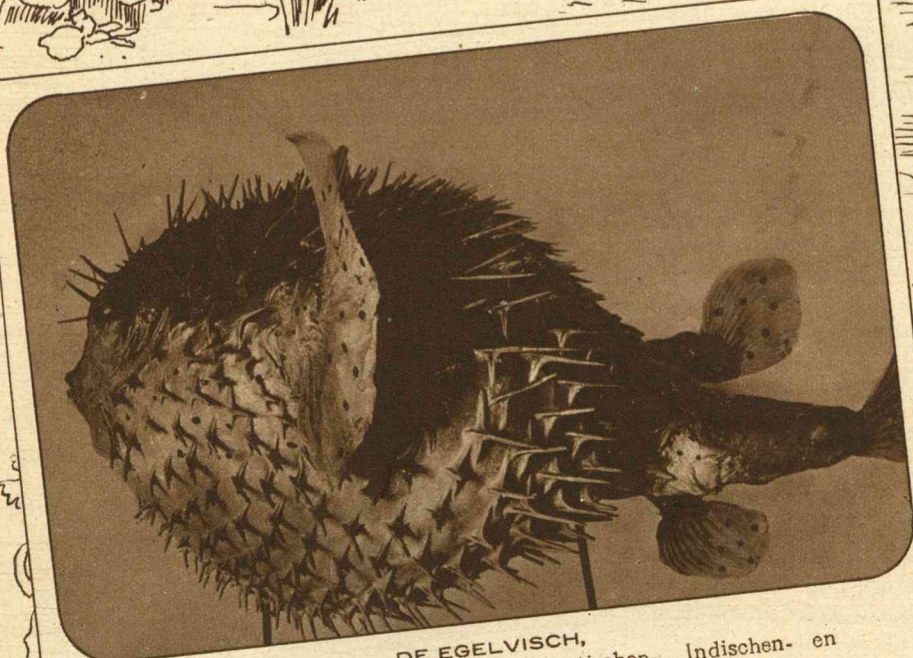
**DE NOORD-AMERIKAANSCH
BRULKIKVORSCH,**
bezig een kuiken te verslinden

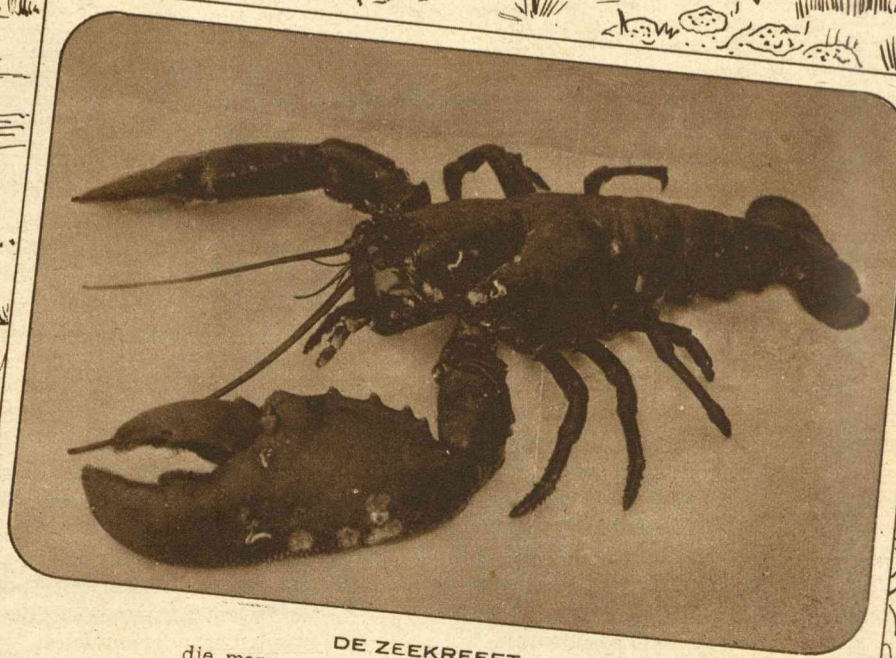
HET KAMELEON,
een der interessantste diersoorten van Afrika

DE PAD,
die zich vooral verdienstelijk maakt door het eten van schadelijke insecten

DE EGELVISCH,
die de tropische deelen van den Atlantischen-, Indischen- en Stillen Oceaan bewoont

DE ZEEKREEFT,
die men op alle kusten van Europa aantreft

DE MACHT DER DRIE

Een roman uit het jaar 1955

DOOR HANS DOMINIK

Geautoriseerde vertaling door Pierre Dumoulin

3)

Een mijner beambten bracht mij den doctor, dien hij onder hoogst bezwarende omstandigheden in hechtenis had genomen. Maar men kon hem volstrekt niets bewijzen. Hadden wij destijds reeds den Geheimen Raad gehad, dan zou de zaak waarschijnlijk anders gelopen zijn. Er bleef dus niets anders over, dan hem te laten loopen. In de na onze nederlaag uitbrekende omwenteling moet hij... let wel: „moet hij” een aanvoerder der Rooden geweest zijn. Ook hier viel niets te bewijzen. In elk geval was hij een der eersten, die van vaandel verwisselden. Toen Cyrus Stonard, aan de spits van het in de westelijke Staten op de been gebrachte leger, de revolutie met bloedige hand bedwong, was Dr. Glossin reeds in zijn omgeving. Hij moet den Dictator destijds belangrijke diensten bewezen hebben, want zijn invloed is sedert dien tijd bijna onbegrensd.”

Mac Morland onderbrak zijn mededeelingen om zich naar het telegraaftoestel te begeven.

„Hallo, daar hebben wij verdere mededeelingen over den R. F. c. I. Beproof Uwe scherpzinnigheid, Professor. Misschien kunt U het raadsel oplossen. Het rapport luidt: R. F. c. I. stond om zeven uur 's morgens tot vertrek gereed. Drie monteurs en een onderofficier waren aan boord. De commandant stond met de ingenieurs, die aan den tocht zouden deelnemen, dicht daarbij. Twee minuten over zeven verhief zich het luchtschip heel plotseling. Zijne machines begonnen te werken. Het vloog op geringe hoogte over een naast het vliegerterrein gelegen woud. Ongeveer vijf kilometer ver. Men nam op het vliegerterrein aan, dat de machines bij vergissing in beweging gebracht waren en de monteurs het vliegtuig achter het bosch weer hadden laten landen. Een auto bracht den commandant en de ingenieurs daarheen. Van het vliegtuig geen spoor. De monteurs, die onder zware hypnose verkeerden, beweren, dat er nooit een vliegtuig R. F. c. I. bestaan heeft. Zij zijn nu onder geneeskundige behandeling.”

Mac Morland scheurde de papierstrook af en legde haar voor den professor op tafel.

„Dat is toch al te gek. Wat zegt U daarvan?”

De chef der politie liep opgewonden heen en weer. Ook Professor Curtis kon zich aan de emotie van het nieuwe bericht niet onttrekken.

„U hebt gelijk, mijnheer de Prefect. Het is een gek geval. Maar, Goddank, valt het niet onder het ambtsgebied van Sing-Sing en gaat mij daarom — althans in mijn beroep — niets aan. Het is de zaak van het leger zijn kruiser weer terug te krijgen. Liever nog een paar woorden over Dr. Glossin. Ik had reeds veel van hem gehoord. Heden heb ik hem voor het eerst gezien. Waar woont hij? Hoe leeft hij? Wat doet hij?”

„U vraagt veel meer, dan ik beantwoorden kan. Hier in New York bezit hij een eenvoudig ingericht huis in de 316e straat. Daarbij heeft hij zeker nog op vele andere plaatsen zijn schuilhoeken...”

„Is hij getrouwd?”

„Neen, ofschoon hij geenszins een verachter van het vrouwelijk geslacht is. Veel is mij dien aangaande ter oore gekomen... Nu ja, laten wij hem zijn genoegens gunnen, hoewel ze aan menigeen zeer zonderling zullen voorkomen.”

„Heeft hij anders in het geheel geen nartstochten?”

„Ik weet, dat hij diamanten verzamelt. Uitgelezen, schoone en groote, steenen.”

„Niet kwaad! Maar een beetje kostbaar, dat genoeg. Beschikt hij over zulke ruime middelen?”

Mac Morland trok de schouders op.

„Ik kan dat niet beoordelen. Een man in zijn positie, met zijn invloed kan wel... waarde professor, ik heb reeds veel meer gezegd dan ik zeggen mocht en zeggen wilde. Laten wij den doctor laten leven, zoals hem goeddunkt. Het is het beste, dat we zoo weinig mogelijk met hem te doen hebben. Nu U juist hier is, geeft U mij als 't U blijft een kort verslag over de gebeurtenissen in Sing-Sing, voor mijn archief.

Wij kunnen daarna samen ontbijten.”

* * *

Als Grieksch marmer schitterden de muren van het Witte Huis te Washington in de felle middagzon. Maar een duister geheim verborg zich achter die glinsterende

muren. Lang en peinzend vestigden zich de blikken der voorbijgangers op de effen rechte vakken van het gebouw. De politieke spanning was onverdraaglijk geworden. Elk uur kon het uitbreken van den reeds lang gevreesden oorlog met het Engelsche wereldrijk brengen. De beslissing lag daar achter de breede zuilen en hooge vensters van het Witte Huis.

In de wachtkamer van den President-Dictator zat een adjudant en keek opmerksaam naar den wijzer der wandklok. Toen deze met zachten slag elf uur begon te slaan, stond hij op en trad in de kamer van den President.

„De Heeren zijn vergaderd, Mijnheer de President.”

De aangesprokene knikte even en boog zich weder over de schrijftafel, waarop hij bezig was verschillende papieren te ordenen. Het was een man van

TILLY KOENEN.

Hierboven brengen wij de nieuwste foto van de bekende zangeres Tilly Koenen (staand) met de niet minder bekende Engelsche componiste-pianiste Anny Hare. Zangeres en pianiste zullen na hun in November gegeven eerste serie „Anny Hare Song recitals” thans een tweede laten volgen en o.a. de steden Edinburg, Glasgow, Manchester, Liverpool, Dundee en Hull bezoeken.

middelbaren leeftijd. Een soort militaire jas omsloot het magere bovenlichaam. Op een langen, dunnen hals zat een geweldige schedel, die zich met zijn volkomen haarlooze kruin langzaam heen en weer bewoog. In het smalle, geestkrachtige ascetengelaat schitterden een paar buitengewoon groote oogen, waarboven zich een te hoog en te breed voorhoofd ver naar voren welfde. Dat was Cyrus Stonard, de absolute heerscher over een volk van driehonderd millioen. Toen hij daar opstond en langzaam, bijna aarzeland, naar de deur schreed, bood hij uiterlijk niets van de heerscherfiguren, die in de verbeelding van het volk plegen te leven. Slechts het geestelijke kleed ontbrak, anders had men hem wel voor een der monniksgestalten uit den strijd voor het Geloof der Katholieke Kerk in de middeleeuwen kunnen houden.

Hij liep de adjudantenkamer door en betrad een langwerpige zaal, waarvan het midden door een geweldig groote, geheel met teekeningen en kaarten bedekte tafel ingenomen was. In den eenen hoek der zaal stonden zes heeren in levendig gesprek gewikkeld. De Staatssecretarissen van Oorlog, Marine, Buitenlandsche Zaken en Financiën. De opperbevelhebbers van Leger en Vloot. Zij verstomden bij het binnentreden van den dictator. Cyrus Stonard liet zich in den zetel aan het boveninde van de tafel neder en wenkte de anderen, dat zij zouden plaatsnemen.

„Mijnheer Fox, geef den heeren verslag over den buitenlandschen toestand.”

De Staatssecretaris van Buitenlandsche Zaken wierp een vluchtigen blik in zijn papieren.

„De spanning met Engeland loopt automatisch op ontlasting uit. Sedert Canada met ons een tolverbond gesloten heeft, zijn de heeren aan de Theems boos geworden. De pogingen in het Australische Parlement, om naar het voorbeeld van Canada, met ons te onderhandelen, hebben het slechte humeur in Downing Street nog slechter gemaakt. Engeland ziet twee zijner grootste en rijkste koloniën langs den weg van natuurlijke evolutie tot ons komen. In Australië gaat de ontwikkeling langzamer, sedert de Japansche druk opgehouden heeft te bestaan. Maar ook daar is zij niet tegen te houden, indien het de Engelsche

macht niet van te voren gelukt ons neder te werpen.”

Er gleed een spottlachje over het gelaat van den vlootbevelhebber.

„In Azië en Zuid-Amerika komen onze handelsbelangen ernstig met de Engelsche in botsing. De laatste opstand in het Jang-toekiangdal was met Engelsch geld op touw gezet. De Afrikaansche Unie houdt zich, bij alle handhaving van hare politieke zelfstandigheid, economisch bij Engeland aangesloten en laat slechts Engelsche waren ten aanvoer toe. Onze laatste poging om een handelsverdrag met de Afrikaansche Unie te sluiten, heeft schipbreuk geleden. Naar mijne meening gaan de dingen een spoedige beslissing tegemoet. De ontvoering van den R. F. c. I geeft een geschikte aanleiding. Sedert twee uren is onze pers bezig tegen Engeland te keer te gaan.”

Cyrus Stonard had gedurende de voordracht allerlei halen en krullen op de voor hem liggende blocknote zitten teekenen.

„Hoe denkt U over de ontvoering van den R. F. c. I?”

Hij vestigde zijn blik op den bevelhebber der Vloot, Admiraal Nicholson.

„In de nabijheid van het station zijn twee Engelsche agenten gevat. Zij loochenen elke medeplichtigheid.”

„Er zijn wel middelen om zulke lieden aan het spreken te krijgen.”

„Zij hadden den strop om den hals en zwegen toch.”

„Er zijn werkzamer middelen... Hoe lang kan de R. F. c. I zich in de lucht houden?”

„De tanks waren voor twaalf uren gevuld. Dat is genoeg om bij volle duisternis te landen, wanneer het naar het Oosten gaat. Onze Noordatlantische kruisers zijn verwittigd. Een landing in Engeland zou nog bij daglicht plaats hebben en zou aanstonds gemeld worden.”

„U houdt het voor zeker, dat de ontvoering op aansporing van de Engelsche Regeering geschied is?”

„Volstrekt zeker!”

„Hm! De gedachte ligt voor de hand... wellicht te veel voor de hand... En de andere Heeren?... meenen hetzelfde... hm! Naar ik hoop, neen, zeker hebben ze ongelijk.”

De Staatssecretarissen zagen den dictator vragend aan.

„Wij zijn nog niet gereed! Ik zal eerst toeslaan, wanneer ik weet dat alles in orde is. Dat wil zeggen, mijne heeren...” De stem van den spreker verhief zich: „De R. F. c. I mag in Godsnaam in Engeland landen. Voor ons volk zal het verborgen blijven tot het zoover is.”

„Hoe ver is de verdeling van onze U-kruisers doorgevoerd?”

„De geheele kruiservloot ligt op den Meridiaan van IJsland, van den 60sten tot den 30sten breedtegraad gelijkmatig verdeeld.”

Admiraal Nicholson stond op om de ligging der kruiservloot op een groote globe aan te geven.

„Waar staan de luchtkruisers?”

„De lichte waarnemingsvloot tusschen IJsland en de Faroër. De pantserkruisers liggen sedert drie dagen op het ijs van het binnenland van Groenland.”

„De G-Vloot...”

„De schepen op Groenland zijn daarmee toegerust.”

Slechts deze Staatsraad wist van het geheim dat de nieuwe luchtkruisers met bommen voorzien waren die, na uitgeworpen te zijn, millarden en nog eens millarden pest- en cholera-kiemen in de lucht zouden brengen. Men had nog geen gelegenheid gevonden den bacillenoerlog in het groot te beproeven. Maar de Amerikaansche vaklui stelden zich daar veel van voor.

„De P-Vloot...”

Een sarcastisch lachje gleed over de anders zoo onbeweeglijke trekken van den dictator, toen hij het woord uitsprak. Sedert langer dan een jaar lagen Engelsche banknoten ten bedrage van honderden millarden Ponden sterling in de geheime gewelven van de Amerikaansche Bank. Van het bankbiljet van duizend ponden af tot aan de kleinste bedragen. Alles zoo voortreffelijk vervalscht en nagedrukt dat zelfs de Bank van Engeland deze biljetten voor echt moest houden. Het was nu de taak der P-vloot, aanstonds bij het uitbreken van den oorlog deze massa's Engelsch papieren geld over de gansche wereld te verstrooien, daar waar Engelschen handel dreven en Engelsch geld in omloop was. De werkzaamheid van deze vloot moest het Engelsche geldwezen in weinige dagen volkomen in de war brengen. Maar de P-vloot was nog grooter geheim dan de G-vloot.

(Wordt vervolgd).

VAN HEINDE EN VERRE

G. M. Kam †.

De vorige week overleed de heer G. M. Kam, bekend verzamelaar en stichter van het Rijksmuseum G. M. Kam te Nijmegen.

Ds. H. v. Woudenburg Hiemstra,

predikant te Oyen (N. Br.), hoopt den 11den Januari a.s. zijn zestigjarig jubileum als zodanig te herdenken.

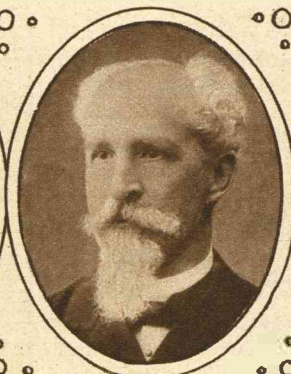
P. de Gunst.

Den 25sten Januari a.s. zal de heer P. de Gunst, hoofdagent bij het Leidsch Politiecorps, vijf en twintig jaar bij de politie zijn.

Dr. Frans van Cauwelaert,

de zeer knappe burge-meester der stad Antwerpen en ontwerper der onlangs door de Belgische Kamer aangenomen wet op de vervaamsching der Gentsche Hoogeschool.

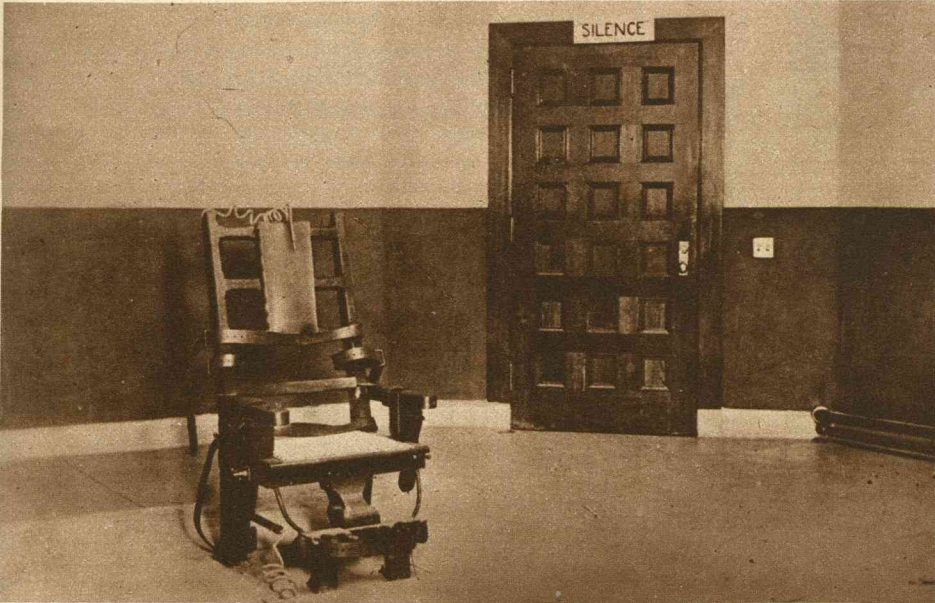
K. ten Bruggencate †.

Te Zeist is op 75-jarigen leeftijd overleden de oud-inspecteur van het Middelbaar Onderwijs, de heer K. ten Bruggencate, schrijver van een uitstekend Engelsch woordenboek.

Hanns Heinz Ewers,

de bekende deutsche schrijver zal onder de auspiciën van de Hollandsche concertdirectie Dr. G. de Koos in den loop van Januari een tournee door ons land maken.

De elektrische stoel,

waa op in groote Amerikaansche gevangenissen misdadigers ter dood gebracht worden, is te New-York naar een nieuw lokaa' overgebracht. Onze foto geeft een intérieur van het nieuwe executielokaal.

De nieuwe R.K. Landbouwschool te Breda,

die den 3den Januari l.l. door Z. D. H. den Bisschop van Breda plechtig werd geopend.

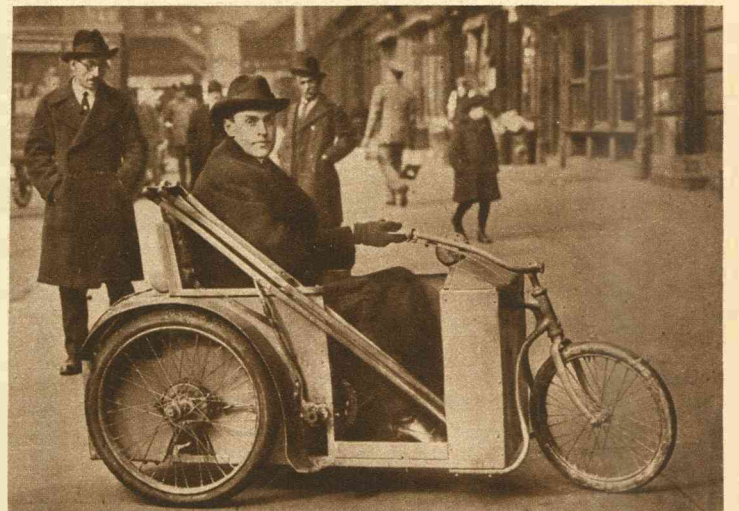
Een tienjarig jubileum.

De woningbouwvereniging „De Eendracht” te Leiden vierde haar tienjarig bestaan. Voor een dergelijke vereniging wel een zeldzaamheid. — Onze foto geeft het dagelijksch bestuur met den raad van commissarissen.

Het monument voor het echtpaar Jonker.

Op de binnenplaats van het oude Buitengasthuis te Amsterdam is de vorige week een gedenkteeken onthuld voor den heer en mevrouw Jonker, stichters van „Hulp voor Onbehuisden”.

Een auto voor invaliden.

Boven-afgebee'de auto voor invaliden werd door een onzer fotografen in de straten van New-York gekiekt.

Ostia, de groote zeehaven van het oude Rome,

is thans voor een groot gedeelte door ontgravingen blootgelegd. Men is daarbij tot zeer interessante ontdekkingen gekomen, die voor de geschiedenis van veel waarde zijn. Hiernaast links: de binnenplaats van een groot korenmagazijn, aan de oude haven gelegen. Rechts: een huis met balcon, dat door de opgravingen aan het daglicht kwam.

VOOR ONZE HUISMOEDERS

Nuttige Wenken

Men kan visschen gemakkelijker van schubben ontdoen, wanneer men ze een oogenblik in heet water doopt.

Gepolijste houten heften van messen en vorken knapt men op met eenige druppels olie met een weinig zwartsel, door middel van linnen lappen in te smeren.

Om kaviaar te onderzoeken mengt men ze met azijn aan en doopt er een blank mes in. Wordt dit mes dan koperrood, dan is de kaviaar vergiftigd door kopergroen.

Om het afbladder van verf te voorkomen, voegt men er een weinig glycerine aan toe, wat haar bovendien nog glanzig maakt. Men moet hier in 't bijzonder opletten, wanneer er veel grondkleuren aanwezig zijn.

Lijmlucht in kasten en kisten verwijdert men door er kokende melk in te plaatsen en ze dan af te sluiten. Later worden ze dan met soda uitgeschuierd.

Uienlucht verwijdert men van eetgerei door middel van zoutafwrijvingen.

Als men visch, ontdaan van de ingewanden, van binnen met houtskoolpoeder bestrooit, met versche brandnetel vult, ze in een met azijn bevochtigden doek pakt en luchtig en koel ophangt, blijft ze, ook des zomers, eenige dagen goed. Ze mogen niet van de schubben ontdaan worden. Ook bestrooien met suiker houdt visch goed.

Een gronderigen smaak kan men op de volgende manieren aan visch ontnemen:

- 1°. door een zwarte broodkorst mee te laten koken;
- 2°. door de schoongemaakte visch verscheiden uren in met zout en zemelen vermengd water te leggen;
- 3°. door houtskool in het kookwater te doen;
- 4°. door de kieuwen bij het schoonmaken weg te nemen.

Recepten.

Wiener Schnitzel.

Benodigd: 10 kalfslapjes elk van 75 gram, van den haas of de ronde bil (biefstuk), 8 gram zout, 50 gram boter, schijfjes citroen, zonder pit of schil, 5 stuks ansjovis, 10 kappertjes, frituurvet.

Bereiding: Het vleesch schrappen, kloppen, zouten en in de boter ongeveer 15 minuten laten smoren. De lapjes

DE NIEUWE MODE.

(Zie beschrijving hiernaast).

uit het vocht nemen, in bloem wikkelen, door eiwit en paermeel halen en in heet frituurvet vlug bruin bakken.

Elk lapje vleesch garneeren met een half schijfje citroen, hierop een opgerolde halve ansjovis, vooraf in water ontzouten en ten laatste een kappertje.

Het vocht, verkregen door het smoren, kan in een open pan bruin gebraden worden en, met een weinig water vermengd, tot jus verwerkt worden.

Warme Kabinetpudding.

Benodigd: 250 gram oud brood (zonder korst), 8½ d. L. melk, 125 gram boter, 100 gram suiker, 6 eieren, 200 gram bitterkoekjes, 100 gram krenten, 100 gram rozijnen.

Bereiding: Het brood in dunne sneedjes snijden, deze aan beide kanten dik met de boter besmeren en in de helft van het mengsel van melk, eieren en suiker laten weeken. In een geprepareerden warmen puddingvorm onderin een laagje van het brood leggen, hierop een laagje bitterkoekjes, dat met een gedeelte van de gewasschen krenten en rozijnen bestrooid wordt, vervolgens weer een laagje brood enz., tot alle ingrediënten opgebruikt zijn. De bovenste laag moet uit brood bestaan. Het overgebleven vocht ten slotte over de massa uitgieten. Den pudding minstens 3 uur au bain-marie laten koken.

Men presenteert er een warme rumsaus bij.

Ananaspudding.

Benodigd: ½ Liter slagroom, klein blikje ananas, 125 gram suiker, 20 gram gelatine, 2 eiwitten.

Bereiding: Den room stijf slaan met de eiwitten. In het ananassap, waaraan zoo noodig een weinig water wordt toegevoegd, eerst de geweekte gelatine, vervolgens de suiker oplossen; de blokjes ananas — in kleine dobbelsteenen verdeeld en van bruine plekje gezuiverd — er door roeren en het mengsel bij den room voegen. Den puddingvorm, welke eenigen tijd met koud water gevuld heeft gestaan, er mede vullen, zoodra de massa zoo stijf wordt, dat de blokjes ananas niet meer naar beneden zakken.

Links: Kostuum van kastanjebruin serge. De rok en het corsage komen aan de taille puntig uitgeknipt aan elkaar; de punten van het corsage zijn daar met bruine knoopjes versierd evenals die van mouwen en rok. Satijnen das onder den liggenden kraag.

Rechts: Een aardige mantel, die bekoort door eenvoud en distinctie. Voor en achter vormt zich een tablier waarop de zijbanen gezet zijn. Aan deze is de ceintuur geknipt; alle randen zijn met rood afgebiesd. Kleine rode knoopjes zijn tot driehoeken geschikt.

VOOR DE JEUGD

LAMPENSCHERMEN VAN KNIPWERK.

Eenige weken geleden hebben wij het een en ander verteld over het maken van lampenkapjes uit papier. Vertrouwende dat jullie hierin nu wel de noodige vaardigheid hebt verkregen, kunnen we het eens met zijde probeeren. Wij nemen hiervoor een model dat niet al te ingewikkeld is, zooals nevens gaand plaatje. Het stelt een meisje voor dat met opgenomen rokken een beekje oversteeft.

Dit plaatje wordt op witte zijde gestikt. Voordat men de zijde opspant, doet men goed er fijne batist onder te plakken. Als stikmateriaal gebruikt men zwarte filoflosse zijde. Men vult de meisjesfiguur, de beek, de steenen en het gras met in elkaar grijpende steken, ze zoo dicht op elkaar plaatsend, dat een geheel zwarte oppervlakte verkregen wordt. Op de andere afb. is het meisjeskopje een weinig vergroot weergegeven, om de wijze van bewerking te laten zien. Men kan zien dat de steken in elkander grijpen. Bij de uitvoering is het voordeeligste de naald als zij door het werk gehaald zal worden, van onder naar boven te steken en als zij de vrijgebleven stof doorsteken moet, ze aan den bovenkant in te steken. Op deze wijze ontstaat een gelijkmatig vlak.

Het is geen gemakkelijk werkje en alleen de oudste meisjes, die voldoende bekwaamheid in handwerken hebben verkregen, zullen het zonder al te veel moeite kunnen uitvoeren. De kleineren moeten zich voorloopig maar bepalen tot het maken van de papieren scherm, zooals we die in ons voorlaatste nummer beschreven hebben.

In een der volgende nummers zullen wij nog een paar aardige modellen afbeelden.

HOE DE TWIST EINDIGDE.

Er waren eens twee hane-kuikens in de kippenren: de eene gitzwart en de andere melkweit, en die nu voortdurend overhoop lagen samen, omdat zij zich ieder voor zich even gewichtig voelden en elkaar voortdurend in het haar zaten.

„Jou leelijke zwartkop,” schold de een.

„Melkmul,” antwoordde de ander.

En zoo begon het weer.

Op een kleinen afstand van de ren stond de bunzing, dien de kleine kiekens nog niet kende, zoo pas kwamen ze kijken! „Mag ik U eens een wijzen raad geven, heeren,” begon de bunzing.

„Wie is U eigenlijk?” begon de zwarte.

„Ik ben raadsheer in dienst van het kippenrijk.”

„O zoo!” zei de witte gerustgesteld.

„Daarom jongenheer, raad ik U nog eens aan: gaat mee met mij naar het bosch, daar kunt gij verder alleen den strijd uitvechten en zal ik rechtspraak houden, waarvoor ge mij heel dankbaar zult zijn.”

De waanzinnige kuikentjes volgden. Toen het drietal nu op een open plek voor in het bosch was gekomen, sprak de bunzing uitnodigend:

Model voor het schermje, op de werkelijke grootte.

„Een, twee, drie: de strijd is geopend!”

En daar ging het los.

De veeren vlogen er aan alle kanten bij en steeds nog wist heer bunzing er den prikkel in te houden, doordat hij op alle mogelijke wijzen aanzette:

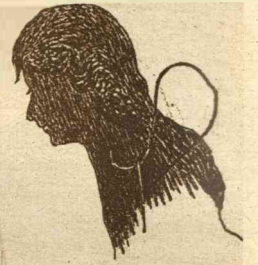
„Goed zoo! — Vooruit maar! Mooi gedaan!”

Tot... beide haantjes niet meer konden letterlijk te lam geslagen waren om nog een poot tegen elkaar te verroeren.

De bunzing snabbelde ze toen lekker op; en, zooals het hier ging met die eigenwijze kleine kuikentjes, vergaat het menig pedant jong heertje, die al denkt heel wat van de wereld te kennen en zich in het minst niet afvraagt bij de keuze van vrienden of raadslui, of dat wel de juiste zijn...

O, men loopt er zoo gemakkelijk tegen!

Houdt dit fabeltje nu eens in het hoofd, de raad er in gegeven kon je nog wel eens te pas komen.

Proeve van bewerking (vergroot).

Ons Babelhoekje.

Wietje Mulder. — Je bent niet te laat met je inzending geweest. De verloting der prijzen heeft steeds plaats, nadat de termijn van inzenden gesloten is, ergo, doe je aan de loting mee, maar... de toezending van oplossingen is ditmaal zeer groot, dus de kans natuurlijk kleiner.

Manny Kuiper. — Nou, nou, je stond in de pas bij Sinterklaas. Kolossaal! Wat 'n massa cadeaux heb je gekregen.

Hans Meyer. — Wat betekende de cent, die in je brief zat? Had je daar een bedoeling mee of was die er bij toeval ingeraakt?

Dini Mergen!erg. — Het beste middel om een prijsje te winnen, is geregeld aan onze raadsels mee te doen.

Bouke v. d. Woude. — In je oplossing waren twee fouten geslopen. Doch daarom niet getreurd. Een volgende maal beter.

Wies. — Of ik me je nog herinneren kan? Wel, toen ik je brief zag, wist ik zonder hem open te maken, dat die van een van mijn vroegere getrouwste klantjes was. De prijsraadsels voortaan in de advertentie-rubriek te plaatsen heeft verschillende moeilijkheden, die ik niet zoo in een paar woorden kan zeggen. Ik geef je echter den raad als je iets wilt nateekenen, het met behulp van carbon-papier te doen. Dat is heel eenvoudig. Over je verzoek om een vervolg-teekening zal ik nog eens nadenken.

Hennie Rikema. — Denk er voortaan om, vriendje, als je weer een oplossing inzendt, dat je een postzegel van 10 ct. en niet van 7½ op je brief plakt. We hebben nu strafport betaald, maar dat doen we niet meer.

Andies van der Velde. — Je hebt gelijk, driekwart van den grooten stapel brieven, die ik ontvangen heb, bevatten de hoop dat de inzender een prijs zal winnen. Enfin, je moet maar trouw meedoen, als je dezen keer geen succes hebt.

Wegens het groot aantal oplossingen, dat we dezen keer ontvangen hebben, moet de uitslag tot een volgend nummer blijven liggen. OOM TOM.

DE ZONNEJONKVROUW

EEN ROMAN VAN DE ROODE AARDE

VAN ANNY WOTHE

Ve taald door Mevr. J. P. WESSELINK—v. ROSSUM

15)

Zij waren nu aan een open gedeelte van den wilden tuin gekomen. Langs de paden bloeiden witte leliën. Als stralende witte fakkels hieven zij haar kopjes naar de avondzon op.

Helmgard bleef staan, omdat men van hier een buitengewoon mooi uitzicht over dorp en heide had.

„Ik ben zeer gelukkig,” zei zij peinzend, „dat u mij helpen wilt. Ik zou graag de schaduw uit het leven van mama wegnemen. Maar ik alleen ben te zwak, ofschoon... ik zou ook mijn vader een volkomen geluk willen bezorgen.”

„U kunt iedereen een rijk geluk geven Zonnejontvrouw,” antwoordde graaf Reimer en zijn treurige donkere oogen gloeiden als van inwendig vuur.

Helmgard schudde met een treurig lachje het blonde hoofd. Als gouden slangen lagen de dikke vlechten over haar borst, op het witte gewaad.

„U denkt te goed over mij, graaf Waldau. Ik doe mijn naam weinig eer aan, den naam dien de Rinkeroders mij gegeven hebben omdat het sedert eeuwen de gewoonte is, dat de dochters van den Zonnehof dien dragen. Wilt u wel gelooven, dat ik zelf vandaag, op onze mooie feestdag, niet eens vroolijk, maar bijna treurig ben?”

Hij greep onwillekeurig haar beide handen en zei, terwijl hij ze innig tegen zijn borst drukte:

„U moogt niet treurig zijn, freule. U mag niet. Waarom heeft u deze overijlde verloving gesloten? Zeg het mij, ik bezweer het u!”

Helmgard trok haar handen weg en deed eenige schreden terug. Haar blauwe oogen keken hem zoo verschrikt aan, dat hij zich snel beheerschte.

„Vergeef mij, freule! Niets geeft mij het recht tot zulk een vraag en toch brandt ze mij in de ziel.”

Helmgard tuurde, in gedachten verzonken, naar het verschiet.

„Het is het noodlot, graaf Waldau! Het moet nu eenmaal, dat ik als de laatste van onze familie, den laatsten van den stam eener zijlinie der Rinkeroders moet huwen, hetzij met, hetzij zonder liefde. En ik ben God dankbaar, dat Baldo alle eigenschappen bezit, die hem het offer waardig maken, dat ik hem mischien moet brengen: Ik zeg u wel zeer veel. Beschouw het als een bewijs van het onbegrensde vertrouwen, dat ik in u stel, na onze nachtelijke ontmoeting voor het Elzenslot.”

Graaf Waldau keek Helmgard bijna vertoornd aan.

„Een meisje als u, freule, mag zich niet opofferen. Geen familie bepaling, geen traditie kan het eene hart dwingen, het andere lief te hebben. Geloof mij, uw offer zal vergeefs worden gebracht. Uw geluk zal daartegen te pletter slaan; in plaats van zegen zult u slechts leed veroorzaken. Geloof iemand, die er zelf zwaar onder heeft geleden. Ik kan u heden niet meer zeggen, dan dat ook ik zulk een slachtoffer ben. Kijk naar mij. Gebroken naar lichaam en ziel, wereld en menschen vervloekend, vluchtte ik nadat men mij alles, wat ik liefhad, wreed ontnomen had, in de eenzaamheid. Mijn familie kon wel mijn innerlijk leven verwoesten, maar mij naar haar wil buigen, dat ging niet. Alles wierp ik van mij, alleen om niet in ketenen te moeten gaan. En dat zou u niet kunnen? U, die zoo rijk begiftigd zijt door schoonheid, goedheid en vastberadenheid?”

Een warm gevoel van medelijden doortrilde Helmgard met den hartstochtelijk sprekenden man wiens oogen met zulk een innige smeekbede in de hare keken. Of was het nog een ander gevoel, dat haar gansche wezen gevangen hield?

Dat was het dus, wat hij had geleden of was er nog meer, veel meer?

Hij was dezelfde wegen gegaan, die zij moest gaan, maar hij had zich vrij gemaakt, al was het ook, zoals bleek, tot hoogen prijs.

Helmgard reikte den graaf hartelijk de hand.

„Misschien heeft u gelijk, graaf Waldau, en ik begrijp wel, dat u, die zelf een groot leed heeft ondervonden, gaarne anderen zoudt willen waarschuwen. — Mijn weg ligt helder en duidelijk voor mij en hoe blijmoedig er en vaster ik dien ga, hoe meer ik anderen zal kunnen geven. Het geluk zal daarin bestaan, dat men geeft en stèeds weer geeft. Is het niet zoo?”

De graaf bracht de blanke meisjeshand met innigheid aan zijn lippen. Hij wilde spreken, maar van het

terras werd er geroepen, en dus moesten zij teruggaan. Op hetzelfde oogenblik zagen zij Baldo aankomen.

„Waar is Isot?” vroeg Helmgard verschrikt aan haar verloofde.

Hij lachte gedwongen.

„Wij hebben alweer gekibbeld en zij is, als altijd, weggelopen.”

Helmgard lachte ook:

„Dat jullie nooit vrede kunt bewaren. Doch we moeten terug.”

Eensgezind liepen de drie den weg weer op naar het terras. De mannen spraken vluchtig over de jacht en het fokken van paarden, Helmgard zweeg. Haar ziel was vervuld van tegenstrijdige gevoelens.

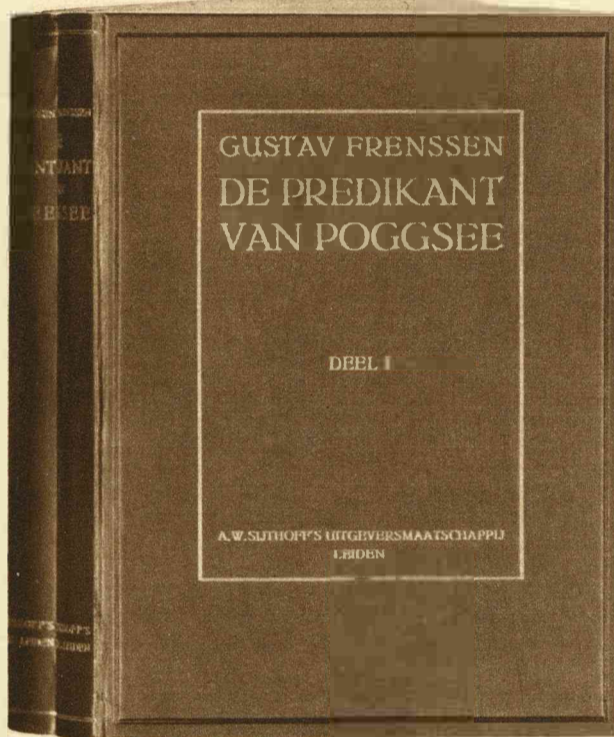
Isot had werkelijk Baldo, naast wien zij tegen haar wil was komen te loopen, eenvoudig laten staan.

Eerst had hij gezwegen en slechts geluisterd naar de woorden, die Helmgard met Reimer Waldau wisselde. Daar dit intusschen Isot niet aanstond, maakte zij eenvoudig rechtsomkeert naar den anderen kant van den tuin. Of Baldo wilde of niet, hij moest haar volgen. Zijn stemming was daardoor niet verbeterd en, blij zijn ontstemming tegenover iemand te kunnen uiten, zeide hij scherp:

„Waarom heeft u mij geen geluk gewenscht, juffrouw Isot? Ik heb uw gelukwensch smartelijk gemist.”

Isot lachte bitter.

„Beste mijnheer von Rinkerode, dat is u immers geen ernst! Wat is u aan mijn gelukwensch gelegen,

DE PREDIKANT VAN POGGSEE.

Zoo juist verscheen bij A. W. Sijthoff's Uitg.-M., te Leiden: „De Predikant van Poggsee” door Gustav Frensen. Een aanbeveling van dit mooie boek kan onnoodig heeten, temeer nu de vertaling weer in handen was van den uitnemenden Frensen-kenner Dr. C. D. Sax.

daar u toch niets dan spot en hoon voor mij hebt?”

„Juffrouw Isot!” riep Baldo ontsteld, „hoe komt u aan zulk een gedachte? U weet heel goed, dat ik u hoogacht en vereer. Indien ik u nu en dan tegen mijn wil kwets, dan komt dat stellig, omdat u mij altijd ontwijkt. Of heb ik ongelijk, als ik beweer, dat gij steeds, als ik met u en Helmgard eens een gezellig praatje wilde houden, wegliep en daardoor Helmgard en mij ontstemde? Ik geef het toe, ik had dikwijls het gevoel, alsof ik mij er een beetje over moest wreken, dat u mij steeds ontwijkt, maar daardoor kon mijn achtting en vereering voor u niet verminderen. Maar u heeft dikwijls een toon tegen mij aangenomen, die mij pijn doet, ja nog meer, die mij beledigt.”

Weer klonk de harde lach van Isot en haar grijze oogen gloeiden heel donker als zwarte kolen.

„Kan iets u werkelijk beledigen, mijnheer von Rinkerode? Geloof u, dat het mij onverschillig is, als ik zie, dat mijn liefste en beste vriendin wordt opgeofferd, alleen om alles maar netjes bij elkaar te houden?”

„Juffrouw Isot!” Dreigend, bijna toornig klonk de stem van Baldo. „Hoe kunt u zoo tot mij spreken? Weet u niet, dat het mijn heiligst streven zal zijn, Helmgard gelukkig te maken?”

Isot keek hem bijna boos aan.

„Het kan zijn, dat u den goeden wil heeft, maar of u het zult kunnen, is een andere vraag. U heeft Helmgard niet lief. U houdt van haar en u denkt zeer edel te handelen door uw huwelijk met haar, den Zonnehof voor haar te behouden. Helmgard gelooft, dat het haar plicht is, uw vrouw te worden, ook voor dezen Zonnehof. Ook Helmgard mag u graag lijden, zij heeft

u lief als een broer. Maar hoe nu, als het hart van Helmgard later voor een anderen man ontwaakt of als ook u inziet, dat uw hart andere wegen gaat, dan u voorgeschreven zijn? Zult gij beide dan niet doodongelukkig worden? Hoe en of u lijdt, gaat mij niets aan. Maar alles in mij verzet er zich tegen, dat Helmgard, dit lieve, zonnige schepseltje, het slachtoffer zal worden van uw familie bepalingen. Zoo, nu weet u, waarom ik geen gelukwensch voor u heb.”

Deze woorden van Isot hadden Baldo getroffen als knotslagen.

Had het meisje geen gelijk, geen duizendmaal gelijk? Vermoedde zij, wist zij, dat er een tijd was geweest, toen hij pas naar den Zonnehof was gekomen, waerom zijn hart niet stormachtig had geklopt voor Helmgard, maar voor Isot? Had zij toen in zijn oogen de liefde gelezen, die zijn geheele hart voor de koninklijke Isot vervulde? Neen, zij wist daar niets van, zij, die altijd even koel en vreemd tegenover hem had gestaan. Alleen zijn hart wist van strijd en slapeloze nachten. Hij wist, hoe de waanzinnige gedachte hem overmeesterd had, alles van zich te werpen, den Zonnehof en alle toekomstplannen, alleen, om een enkelen keer de grijze meisjesoogen onder het goudglanzende, bruine haar van liefde te zien stralen. Maar met ijzeren kracht had hij zijn liefde bedwongen.

Hij bezat, nauwelijks twee uren van Rinkerode verwijderd, een klein landgoed. Het was, in vergelijking met den deftigen Zonnehof en zijn daarbij behorende goederen, met zijn akkers, weiden, bosch en heide een bijna armelijk bezit. Maar de Birkenhof zou voor zijn bescheiden behoefte voldoende zijn geweest en zijn eerezuchtige plannen hadden zich nooit verder uitgestrekt. De plotselinge dood van Hajo von Rinkerode had zijn leven eensklaps in andere banen geleid.

Hij was de naaste en eenige erfgenaam van het majoraat en niets verhinderde hem, na den dood van Eilert von Rinkerode, de feodale bezitting over te nemen dan de familie bepaling dat de laatste Rinkerode van een zijlinie, slechts dan aanspraken op het majoraat kon maken, wanneer hij, indien er dochters van den laatsten eigenaar van Rinkerode waren, een daarvan tot zijn vrouw koos. Weigerde hij deze voorwaarde te vervullen, dan kwam de Zonnehof aan de dochters of haar erfgenamen en hij ontving niets. Evenzoo werd hem de aanspraak op het majoraat onttrokken, als hij, indien er geen rechtstreëksche erfgenamen van den laatsten bezitter van den Zonnehof waren een huwelijk sloot met iemand beneden zijn stand; in dat geval verviel de Zonnehof met al zijn bijbezittingen aan vrome stichtingen.

Dit alles ging bliksemsnel door 't hoofd van Baldo, ook, dat het er bij de familie bepalingen in 't geheel niet opaan kwam, of de dochters den aanstaanden man wenschten of niet.

Indien zij weigerden, hadden zij slechts zulk een kleine rente te verwachten, dat een afslaan van het huwelijk nauwelijks denkbaar was.

Verschrikt keek Baldo naar Isot, die met een spottend trekje om den mond naast hem liep en oogen schijnlijk genoot van zijn verlegenheid.

„Vergeef mij,” zei hij verward. „Ik dacht over uw woorden na en vroeg mij af, of ik uw hardheid werkelijk heb verdiend.”

„Ik moet u om verontschuldiging verzoeken,” zei Isot spottend en toch zag hij duidelijk haar van kop-pigen trots trillenden mond.

En opeens overviel hem een gedachte, een ontzettende en toch zoo zaligmakende gedachte. Hij had het gevoel, alsof hij het mooie, trotsche meisje naast zich hartstochtelijk naar zich toe moest trekken, om nooit meer los te laten en toch beheerschte hij zich met geweld en zijn stem klonk alleen treurig, toen hij tot haar zij:

„Neen, juffrouw Isot, ik heb u niets te vergeven — dat voel ik nu — maar u mij.”

Zij keek hem verward aan, omdat zijn oogen haar zoo pijnlijk onder betoovering hielden.

„U zult weten,” vervolgde hij, „dat ik niet anders handelen kon, dan ik gehandeld heb, ofschoon ook mijn hart daaronder leed. Helmgard, dat belooft ik u, zal onder mijn bescherming steeds veilig geborgen zijn, en het zal mijn eenig doel zijn, voor haar geluk te leven.”

Hij stak Isot smeekend de hand toe, maar zij nam de bruine, krachtige mannehand niet aan, die haar zoo hartelijk werd toegestoken.

Koud en hard ontmoetten haar oogen de zijne. „Gij bezit niet eens den moed der waarheid,” zei zij trotsch „niet eens tegenover uzelf. Dat u niet anders kunt, geloof ik graag. Het is eenmaal een zwakte, die gij met andere mannen gemeen hebt dat ge uzelf nog den mantel der deugd omhangt en gelooft, een Gode welgevallig werk te doen — dat dwingt mij u te verachten!”

(Wordt vervolgd).

VOOR

Grapjes.

Oude vrijster in een roeibootje: „Als ik wist, dat het water hier niet erg diep, en de heer die op de brug staat niet getrouwd is, en hij mij redden en mijn hand vragen zou . . . ja, dan zou ik eens een beetje schommelen.”

Ongehuwde tante: „Dien gepensioneerden generaal daar had ik bijna tot man gekregen.”

Nichtje: „Och, tante, vertel dat eens?”

Tante: „Als cadet was hij reeds op zijn tegenwoordige vrouw verliefd, en die zat op school vlak naast mij.”

Willy: „Wat ziet Clara er vandaag bedrukt uit!”

Mien: „Minnepijn misschien?”

Willy: „Nee, te nauwe schoenen.”

„Zoo zoo, uw zoon wordt dus schilder? En maakt hij nogal goede voordeelingen?”

„Oja! Hij heeft al een schildersdoos en een model.”

Marietje: „Waarom eten kippen kalk?”

Grootmoeder: „Daar komen de schalen om de eieren vandaan.”

Marietje: „En als zij nu geen kalk eten, leggen zij dan gepelde eieren?”

DE GRACHT

*Vol snelle tint'ling is het water van de gracht,
Waar in, weerspiegeld, blij de blauwe hemel lacht,
Waarover slanke meeuwen pijl-snel zweven,
Betippend 't water, vleugel-licht, slechts even . . .*

*Maar, latend als herinnering,
Uitdeinend' breede waterkring.*

Dan glijdt er langzaam door de stille gracht,

Een kleur'ge boot, beldan met zware vracht.

Een stoere kerel boomt de schuit vooruit.

Terwijl hij onder 't werk een vroolijk wijsje fluit.

Een loflied op deez' dag vol zon.

Het beste, dat hij geven kon.

Terwijl 'k aan 't venster sta en naar beneden kijk,

Word 'k zonderling ontroerd en voel me plots'ling rijk,

Om al het mooie, dat ons, menschen, is gegeven.

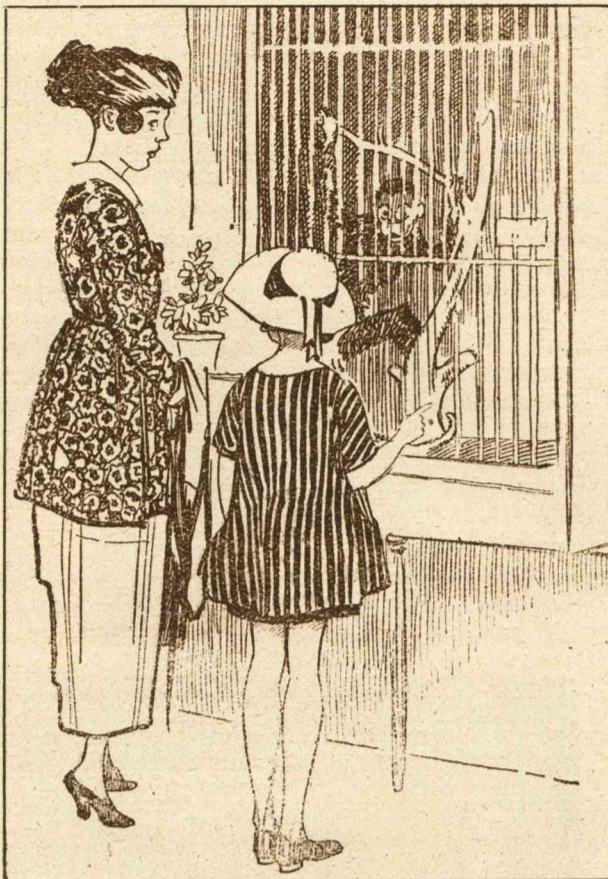
We mopp'ren dikwijls ontvree: „Wat is het Leven?”

En tóch, denk 'k stil zoo voor me heen,

De gróóste pracht ligt vaak in kleinighèen.

Henny Képp'er

December 1922.

„Mammie, lijkt die aap niet sprekend op oom George?”

„Stil lieveling; zulke dingen mag je niet zeggen.”

„Maar die aap verstaat het toch niet, Mammie?”

Allerlei Wetenswaardigs.

ANTISEPTISCHE KHAKI.

Dikwijls dringen bij schotwonden met het projectiel stukken laken of vezels van de uniformstof mee in het lichaam. Algemeen nam men nu aan, dat de hooge temperatuur, welke een kogel bij het binnendringen heeft, voldoende was voor de sterilisatie, doch, zooals thans Dr. Ries uit Bern mededeelde, hebben onderzoekingen aangetoond, dat dit niet het geval is. De aan den kogel vastzittende stofdeelen bezitten nog hun oorspronkelijke kleur en bevatten veel bacillen. Deze vezels, die tezamen nog soms heele lapjes vormen, laten in het kogelkanaal de aanwezige bacillen achter, welke op den goeden voedingsbodem welig tieren. De draden zoo spoedig mogelijk te verwijderen, is dus noodzakelijk, doch men begrijpt, dat men daartoe in het hevigst van het gevecht niet altijd in staat is. Daarom stelt Dr. Ries voor, in 't

THEORIE EN PRACTIJK.

„Jaantje” — sprak mevrouw Van Kletsen —

„Sta toch niet te draaien daar,

Zeg me veel liever de waarheid

En erken je luiheid maar.

Want dat liegen en ontkennen

Maakt je fout veel erger nog:

Erger, dan je plicht verzaken,

Is een poging tot bedrog.

Dus herinner je veel liever,

Wat je vroeger hebt geleerd!

Door die lessen te vergeten

Doe je al per sé verkeerd.

Als je hier in dienst wil blijven,

Ga dan altijd recht door zee,

Hou de waarheid steeds voor oogen,

Heusch, daar kom je 't verste mee.

Dus beken nu eerlijk, Jaantje,

Spaar me verder je gezeur,

Heb je gisteren, naar ik hoorde,

'n Uur staan praten aan de deur?”

Toen mevrouw een weinig later

In de goeie kamer zat,

Waar ze, om eens uit te kijken,

Voor het raam had post gevat,

Rees ze eensklaps uit haar zetel,

En riep uit: „O, hemel, Jaan,

Daar komt die mevrouw Pasrijk aan,

„Denk 'r om, hoor, 'k ben uitgegaan!”

J. Cats Jr.

IEDEREEN

vervolg reeds bij de vervaardiging aan de militaire kleedingstukken antiseptica toe te voegen. Natuurlijk komen alleen die substanties in aanmerking, die reeds in kleine hoeveelheden haar werkzaamheid ontwikkelen en die niet in water oplossen, daar ze anders door regen of transpiratie verwijderd zouden kunnen worden.

DE DODOLA.

In Hongarije, Servië, Roemenië en elders is nog een oud volksgebruik in zwang, dat ten doel heeft regen te verwekken, en dat waarschijnlijk van Slavischen oorsprong is.

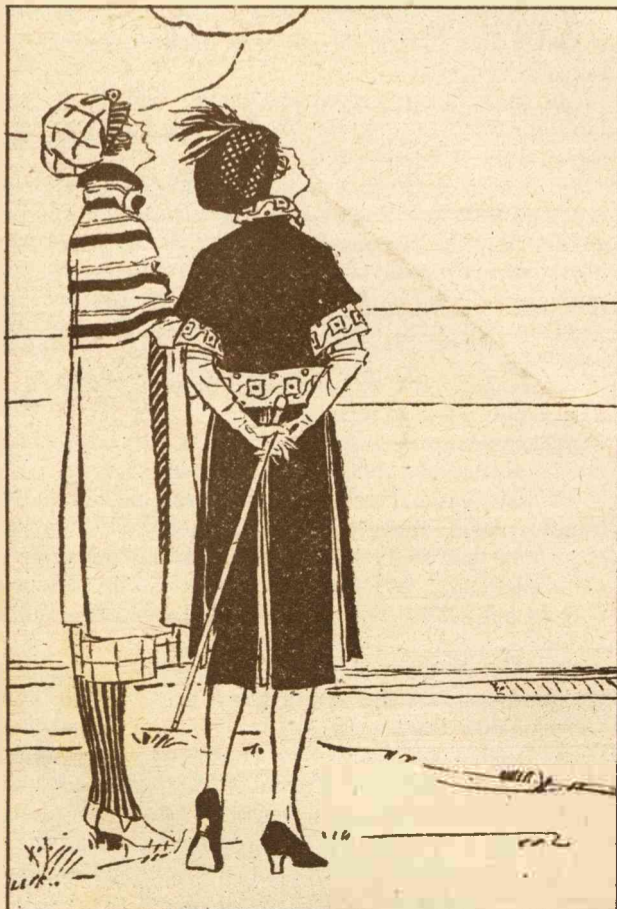
Wanneer er n.l. in een langen tijd geen regen is gevallen, dan wordt een meisje — meestal een arm kind — geheel ontkleed en daarop geheel in groen en bloemen gehuld, zoodat er niets van haar lichaam te zien is. Door andere meisjes vergezeld, gaat het kind — de „dodola” luidt het Slavische woord, waarvoor de beste vertaling wel „regenmeisje” is — langs de huizen. Zij stelt zich voor ieder huis in het midden der andere kinderen op, en de bewoners komen naar buiten om een hoeveelheid water over het dansende meisje uit te gieten. Haar gezellinnen zingen dan een liedje, dat b.v. luidt:

Tot God bidt onze dodo, o j dodo le
Dat regen neërvalle dodo o j dodo le
Dat nat worden onze akkers o j dodo le
Alle akkerlieden, alle spitters o j dodo le
Zelfs in huis alle knechten o j dodo le.

Met het begieten van de dodola — die voor al de douches, die zij op haar tocht ontvangt, wordt schadeloos gesteld door een gift in geld of levensmiddelen — denkt men een hoogst nuttig werk te hebben verricht om regen te veroorzaken.

DE OUDSTE BOOM DER WERELD.

Van een cypres, die den trots uitmaakt van het dorp Santa Marta de Fula, tusschen de steden Mexico en Queretaro, beweren de Mexicanen dat het de oudste boom der wereld is. Voor het eerst moet de boom door Alexander van Humboldt algemeen bekend zijn gemaakt; deze zag hem in 1803 en was van oordeel, dat zijn leeftijd niet was vast te stellen. In 1840 verklaarde een andere natuurvorschuer, dat de boom waarschijnlijk de oudste nog levende was. Over het algemeen schat men den leeftijd van dezen oer-boom tusschen 4000 en 6000 jaar. Niettegenstaande dezen hoogen ouderdom krijgt hij nog geregeld nieuwe blaren.

Emmy: „Hoe zou jij het vinden een huwelijksreis in een vliegmaschine te maken?”

Willy: „Niet leuk — je mist de tunnels zoo erg, vind ik.”

„Wanneer leerde je je man voor 't eerst kennen?”
„Toen ik hem den eersten keer nadat we getrouwd waren, om geld vroeg.”